

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2019/1023

2019 m. birželio 20 d.

dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 ir 114 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) šia direktyva siekiama prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo ir pašalinti naudojimosi pagrindinėmis laisvėmis, pavyzdžiui, kapitalo judėjimo ir išsteigimo laisve, kliūtis, susidarančias dėl įvairiose šalyse taikomų skirtingų nacionalinės teisės aktų ir prevencinio restruktūrizavimo, nemokumo, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla procedūrų. Nedarant poveikio darbuotojų pagrindinėms teisėms ir laisvėms, šia direktyva siekiama pašalinti tokias kliūtis užtikrinant, kad finansinių sunkumų patiriančios gyvybingos įmonės ir verslininkai turėtų galimybę pasinaudoti veiksmingomis nacionalinėmis prevencinio restruktūrizavimo sistemomis, kurios leistų joms tęsti veiklą, kad sąžiningi nemokūs arba per daug išiskolinę verslininkai galėtų pasinaudoti visišku skolų panaikinimu praėjus pagrįstam laikotarpiui, kuris suteiktų jiems antrąją galimybę, ir kad būtų padidintas restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumas, visų pirma jas sutrumpinant;
- (2) restruktūrizavimas turėtų suteikti galimybę finansinių sunkumų patiriantiems skolininkams, pakeitus jų turto ir jų įsipareigojimų arba bet kurios jų kapitalo dalies struktūros sudėtį, sąlygas ar struktūrą, be kita ko, pardavus turto ar dalį verslo, arba, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, visą įmonę, taip pat įgyvendinus veiklos pokyčius, visiškai arba iš dalies tęsti veiklą. Nebent nacionalinėje teisėje atskirai numatyta kitaip, įgyvendinant veiklos pokyčius, pavyzdžiui, nutraukiant arba keičiant sutartis arba parduodant ar kitaip perduodant turtą, turėtų būti laikomasi pagal nacionalinę teisę tokioms priemonėms numatytų bendrųjų reikalavimų, visų pirma civilinės teisės ir darbo teisės normų. Bet koks skolos konvertavimas į nuosavybę turėtų būti taip pat atliekamas taikant nacionalinėje teisėje numatytas apsaugos priemones. Prevencinio restruktūrizavimo sistemos visų pirma turėtų sudaryti skolininkams galimybę veiksmingai restruktūrizuotiis ankstyvame etape ir išvengti nemokumo, nes tai mažintų bereikalingą gyvybingų įmonių likvidavimą. Tokios sistemos turėtų padėti užkirsti kelią darbo vietų praradimui ir praktinių žinių bei įgūdžių praradimui ir maksimaliai padidintų bendrą vertę kreditoriams, palyginti su tuo, ką jie gautų įmonės turto likvidavimo atveju arba kito geriausio alternatyvaus scenarijaus taikymo, kai nėra plano, atveju, taip pat savininkams ir visai ekonomikai;

⁽¹⁾ OL C 209, 2017 6 30, p. 21.

⁽²⁾ OL C 342, 2017 10 12, p. 43.

⁽³⁾ 2019 m. kovo 28 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2019 m. birželio 6 d. Tarybos sprendimas.

- (3) be to, prevencinėmis restruktūrizavimo sistemomis turėtų būti užkertamas kelias neveiksmingų paskolų kaupimuisi. Taikant veiksmingas prevencinio restruktūrizavimo sistemas būtų užtikrinta, kad veiksmai būtų imami anksčiau nei įmonės pradės nevykdyti savo skolinių įsipareigojimų, taip padedant sumažinti riziką, kad paskolos taps neveiksmingomis ciklinio nuosmukio laikotarpiais, ir sušvelninant neigiamą poveikį finansų sektoriui. Jeigu visose valstybėse narėse, kuriose įmonės įsisteigusios, turi turto arba kreditorių, būtų nustatytos prevencinės sistemos, būtų galima išsaugoti nemažą dalį įmonių ir darbo vietų. Vykdamas restruktūrizavimo procesą turėtų būti užtikrinta visų susijusių šalių, įskaitant darbuotojus, teisių apsaugos pusiausvyra. Tuo pačiu metu negyvybingos įmonės, neturinčios galimybių išlikti, turėtų būti kuo greičiau likviduotos. Kai finansinių sunkumų patiriantis skolininkas nėra ekonomiškai gyvybingas arba jo ekonominis gyvybingumas nėra lengvai atstatomas, restruktūrizavimo pastangos galėtų pagreitinti nuostolių susidarymą ir kaupimąsi kreditorių, darbuotojų ir kitų suinteresuotųjų subjektų ir visos ekonomikos nenaudai;
- (4) procedūros, kuriomis finansinių sunkumų patiriantys skolininkai gali pasinaudoti verslui restruktūrizuoti, įvairiose valstybėse narėse yra skirtingos. Kai kuriose valstybėse narėse numatytos vos kelios procedūros, kuriomis leidžiama įmones restruktūrizuoti tik palyginti vėlyvame etape, jau vykdamas nemokumo procedūras. Kitose valstybėse narėse restruktūrizavimas galimas ankstyvesniame etape, tačiau turimos procedūros yra nepakankamai veiksmingos arba jos yra labai formalios, visų pirma todėl, kad jomis ribojamos galimybės naudotis neteisminėmis procedūromis. Prevenciniai sprendimai nemokumo teisėje naudojami vis plačiau. Šia tendencija pirmenybė teikiama požiūriams, kuriais, skirtingai nuo tradicinio požiūrio, kai finansinių sunkumų patiriantis verslas likviduojamas, siekiama įmonę atgaivinti ar bent jau išgelbėti vis dar ekonomiškai gyvybingas jos dalis. Šis požiūris, neminint kitos jos naudos ekonomikai, dažnai padeda išlaikyti darbo vietas arba sumažinti prarandamų darbo vietų skaičių. Teisminių ar administracinių institucijų arba jų paskirtų asmenų dalyvavimo laipsnis prevencinėse restruktūrizavimo sistemose taip pat skiriasi – vienoje valstybėje narėse visai nedalyvaujama arba dalyvaujama minimaliai, kitose – dalyvaujama visapusiškai. Skiriasi ir įvairių valstybių narių nacionalinės nuostatos, kuriomis verslininkams suteikiama antroji galimybė, visų pirma dėl skolų, susidariusių jiems vykdamas veiklą, panaikinimo – suteikiami skirtingi skolų panaikinimo laikotarpiai ir skolų panaikinimo suteikimo sąlygos;
- (5) daugelyje valstybių narių nemokiems, bet sąžiningiems, verslininkams būti atleistiems nuo skolų ir pradėti verslą iš naujo užtrunka daugiau kaip trejus metus. Dėl neveiksmingų skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla sistemų verslininkams, norintiems per pagrįstą laikotarpį pradėti verslą iš naujo, tenka perkelti veiklą į kitos jurisdikcijos teritoriją, o dėl to ir jų kreditoriai, ir patys verslininkai patiria daug papildomų išlaidų. Ilgai galiojantys sprendimai dėl draudimo verstis veikla, dažnai priimami vykdamas skolų panaikinimo procedūrą, trukdo pasinaudoti laisve pradėti savarankišką verslą ir juo verstis;
- (6) keliose valstybėse narėse pernelyg ilga restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų trukmė yra svarbus veiksnys, lemiantis žemus reikalavimų patenkinimo lygius ir atgrasantis investuotojus nuo verslo tokiose jurisdikcijos teritorijose, kuriose procedūros gali užtrukti per ilgai ir kainuoja nepagrįstai brangiai;
- (7) dėl restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų skirtumų valstybėse narėse investuotojai patiria papildomų išlaidų vertindami riziką, ar skolininkai patirs finansinių sunkumų vienoje ar daugiau valstybių narių arba investuodami į gyvybingas finansinių sunkumų patiriančias įmones, taip pat atsiranda papildomų išlaidų, susijusių su įmonių, kurios turi būstinių, kreditorių ar turto kitose valstybėse narėse, restruktūrizavimu. Tai ypač aktualu restruktūrizuojant tarptautines bendrovių grupes. Investuotojai nurodo netikrumą dėl nemokumo taisyklių arba ilgų ar sudėtingų nemokumo procedūrų kitoje valstybėje narėje riziką, kaip vieną iš pagrindinių priežasčių neinvestuoti arba neužmegzti verslo santykių su partneriu už valstybės narės, kurioje jie įsisteigę, ribų. Toks netikrumas trukdo įmonėms naudotis įsisteigimo laisve ir skatinti verslumą, taip pat kenkia tinkamam vidaus rinkos veikimui. Visų pirma labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) daugeliu atvejų neturi išteklių, reikalingų rizikai, susijusiai su tarpvalstybine veikla, įvertinti;
- (8) dėl restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų skirtumų valstybėse narėse susiklosto nevienodos naudojimosi kreditais sąlygos ir netolygūs reikalavimų patenkinimo lygiai. Todėl siekiant, kad apskritai gerai veiktų vidaus rinka ir visų pirma kapitalo rinkų sąjunga, kad Europos šalių ekonomika būtų atspari, be kita ko, kad būtų išsaugomos ir kuriamos darbo vietos, yra būtina labiau suderinti teisės aktus restruktūrizavimo, nemokumo, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla srityse;

- (9) taip pat reikėtų mažinti dėl reikalavimų atsirandančias papildomas rizikos vertinimo ir kreditorių tarpvalstybinio vykdymo užtikrinimo išlaidas, kai per daug išsiskolinę verslininkai persikelia į kitą valstybę narę, kad per gerokai trumpesnę laikotarpį įgytų teisę į skolų panaikinimą. Reikėtų mažinti ir papildomas verslininkų išlaidas, kurias jie, norėdami, kad jų skolos būtų panaikintos, patiria dėl būtinybės persikelti į kitą valstybę narę. Be to, kliūtys, kylančios dėl ilgai galiojančių draudimų verstis veikla, susijusių su verslininko nemokumu ar pernelyg dideliu išsiskolinimu, trukdo verslumui;
- (10) bet kokia restruktūrizavimo veikla, visų pirma jei ji yra plataus masto, turinti reikšmingą poveikį, turėtų būti grindžiama dialogu su suinteresuotaisiais subjektais. Dialogas turėtų apimti numatytų priemonių pasirinkimą restruktūrizavimo proceso tikslų atžvilgiu ir alternatyvas, ir darbuotojų atstovų dalyvavimas turėtų būti tinkamas, kaip numatyta Sąjungos ir nacionalinėje teisėje;
- (11) kliūčių, trukdančių naudotis pagrindinėmis laisvėmis, kyla ne tik grynai tarpvalstybinėse situacijose. Vis labiau tarpusavyje susietoje vidaus rinkoje, kurioje laisvai juda prekės, paslaugos, kapitalas ir darbuotojai ir kurioje vis svarbesnis tampa skaitmeninis aspektas, labai nedaug įmonių, įvertinus visus atitinkamus elementus, pavyzdžiui, klientų bazę, tiekimo grandinę, veiklos sritį, investuotoją ir kapitalo bazę, yra grynai nacionalinės. Net grynai nacionaliniai nemokumo atvejai gali daryti poveikį vidaus rinkos veikimui dėl vadinamojo nemokumo domino efekto, kai vieno skolininko nemokumas gali paskatinti kitų nemokumą tiekimo grandinėje;
- (12) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/848 ⁽⁴⁾ reglamentuojami jurisdikcijos, pripažinimo ir vykdymo, taikytinos teisės ir bendradarbiavimo tarpvalstybinėse nemokumo bylose, taip pat nemokumo registrų susiejimo klausimai. Į jo taikymo sritį patenka prevencinės procedūros, kuriomis skatinama atgaivinti ekonomiškai gyvybingus skolininkus, taip pat skolų panaikinimo procedūros verslininkams ir kitiems fiziniams asmenims. Tačiau tas reglamentas nespėndžia nacionalinės teisės reguliuojamų procedūrų skirtumų. Be to, priemonė, kuri taikoma tik tarpvalstybiniam nemokumo atvejams, nepašalintų visų laisvo judėjimo kliūčių, o investuotojams būtų neįmanoma iš anksto nustatyti, ar galimi skolininko finansiniai sunkumai ateityje būtų tarpvalstybinio, ar vidaus pobūdžio. Todėl būtina reglamentuoti ne tik teismo bendradarbiavimo klausimus ir nustatyti materialiuosius būtiniausius standartus, taikomus prevencinio restruktūrizavimo procedūroms ir verslininkams skirtoms skolų panaikinimo procedūroms;
- (13) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis Reglamento (ES) 2015/848 taikymo sričiai. Ja siekiama, kad ji būtų visiškai suderinama su tuo reglamentu ir jį papildytų, nustatant reikalavimą, kad valstybės narės įgyvendintų prevencinio restruktūrizavimo procedūras, atitinkančias tam tikrus būtiniausius veiksmingumo principus. Joje nekeičiamas požiūris, kurio laikomasi tame reglamente, t. y. valstybės narės turėtų galėti išlaikyti ar nustatyti procedūras, neatitinkančias viešumo sąlygos, taikomas pranešimui pagal to reglamento A priedą. Nors šia direktyva nereikalaujama, kad į jos taikymo sritį patenkančios procedūros atitiktų visas sąlygas, taikomas pranešimui pagal tą priedą, ja siekiama palengvinti tų procedūrų tarpvalstybinį pripažinimą ir teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą;
- (14) Reglamento (ES) 2015/848 taikymo privalumas – juo numatytos apsaugos priemonės, kad per tarpvalstybinę nemokumo procedūrą piktnaudžiaujant nebūtų perkeliama skolininko pagrindinių interesų vieta. Tam tikri apribojimai taip pat turėtų būti taikomi procedūroms, kurioms netaikomas tas reglamentas;
- (15) svarbu sumažinti tiek skolininkų, tiek kreditorių dėl restruktūrizavimo patiriamas išlaidas. Todėl reikėtų mažinti tarp valstybių narių esančius skirtumus, trukdančius ankstyvuojų etapu restruktūrizuoti finansinių sunkumų patiriančius gyvybingus skolininkus ir sąžiningiems verslininkams suteikti skolos panaikinimo galimybę. Toks skirtumų mažinimas turėtų padidinti skaidrumą, teisinį tikrumą ir nuspėjamumą Sąjungoje. Tai turėtų užtikrinti didžiausią įmanomą skolų susigrąžinimą visų tipų kreditoriams ir investuotojams ir skatinti tarpvalstybines investicijas. Nuoseklesnės restruktūrizavimo ir nemokumo procedūros taip pat turėtų leisti lengviau restruktūrizuoti bendrovių grupes, neatsižvelgiant į tai, kur tos grupės nariai yra Sąjungoje;

⁽⁴⁾ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL L 141, 2015 6 5, p. 19).

- (16) kliūčių, trukdančių veiksmingai restruktūrizuoti gyvybingus finansinių sunkumų patiriančius skolininkus, pašalinimas padėtų sumažinti prarandamų darbo vietų skaičių ir kreditorių nuostolius tiekimo grandinėje, išsaugoti žinias ir įgūdžius ir taip pasitarnautų visai ekonomikai. Skolų panaikinimo verslininkams palengvinimas padėtų išvengti jų atskyrimo nuo darbo rinkos ir įgalina, pasimokius iš patirties, iš naujo imtis verslo. Be to, sutrumpinus restruktūrizavimo procedūras padidėtų kreditorių reikalavimų patenkinimo lygiai, nes paprastai laikui bėgant skolininko ar skolininko verslo vertė tik dar labiau sumažėja. Galiausiai, prevencinio restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūros leistų geriau įvertinti skolinimo ir skolinimosi sprendimų riziką ir palengvintų nemokių ar per daug įsiskolinusių skolininkų prisitaikymą, sumažindamos ekonomines ir socialines išlaidas, susijusias su jų finansinio įsiskolinimo mažinimo procedūromis. Šia direktyva valstybės narėms būtų leidžiama lanksčiai taikyti bendrus principus ir kartu laikytis nacionalinių teisinių sistemų. Valstybės narės turėtų galėti nacionalinėse teisinėse sistemose išlaikyti arba nustatyti kitas prevencinio restruktūrizavimo sistemas nei numatytosios šioje direktyvoje;
- (17) nuoseklesnis požiūris Sąjungos lygmeniu turėtų būti naudingas įmonėms, visų pirma MVĮ, kurios sudaro 99 % visų įmonių Sąjungoje. MVĮ atveju labiau tikėtina, kad jos bus likviduojamos, o ne restruktūrizuojamos, ir joms reikės prisiimti neproporcingai didesnes išlaidas palyginus su didesnių įmonių patiriamomis išlaidomis. MVĮ, ypač patiriančios finansinių sunkumų, dažnai neturi reikiamų išteklių, kad prisiimtų dideles restruktūrizavimo išlaidas ir pasinaudotų veiksmingesnėmis restruktūrizavimo procedūromis, taikomomis tik kai kuriose valstybėse narėse. Be to, siekiant padėti tokiems skolininkams restruktūrizuoti mažomis sąnaudomis, nacionaliniu lygmeniu reikėtų parengti ir internete pateikti išsamius restruktūrizavimo planams rengti skirtus kontrolinius sąrašus, pritaikytus prie MVĮ poreikių ir ypatumų. Be to, reikėtų įdiegti ir ankstyvojo perspėjimo priemones, siekiant perspėti skolininkus, kad būtina imtis skubių veiksmų, atsižvelgiant į tai, kad MVĮ neturi daug išteklių ekspertams samdyti;
- (18) apibrėždamos MVĮ, valstybės narės galėtų deramai atsižvelgti į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/34/ES⁽⁷⁾ arba 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendaciją dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo⁽⁸⁾;
- (19) į šios direktyvos taikymo sritį tikslinga neįtraukti skolininkų, kurie yra draudimo ir perdraudimo įmonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB⁽⁹⁾ 13 straipsnio 1 ir 4 punktuose, kredito įstaigos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013⁽⁸⁾ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte, investicinės įmonės ir kolektyvinio investavimo subjektai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 7 punktuose, pagrindinės sandorio šalys, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012⁽⁹⁾ 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte, centriniai vertybinių popierių depozitoriumai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 909/2014⁽¹⁰⁾ 2 straipsnio 1 punkte ir kitos finansų įstaigos ir subjektai, išvardyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES⁽¹¹⁾ 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje. Tokiems skolininkams taikoma speciali tvarka, o nacionalinės priežiūros ir pertvarkymo institucijos jų atžvilgiu turi plačius įsikišimo įgaliojimus. Valstybės narės taip pat galėtų neįtraukti kitų finansines paslaugas teikiančių finansų subjektų, kuriems taikoma panašaus pobūdžio tvarka ir įsikišimo įgaliojimai;

⁽⁷⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

⁽⁸⁾ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl ypač mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

⁽⁹⁾ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).

⁽⁸⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudenčių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁽⁹⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

⁽¹⁰⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos 98/26/EB ir 2014/65/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 236/2012 (OL L 257, 2014 8 28, p. 1).

⁽¹¹⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

- (20) dėl panašių sumetimų taip pat tikslinga į šios direktyvos taikymo sritį neįtraukti viešųjų įstaigų pagal nacionalinę teisę. Valstybės narės taip pat turėtų galėti nustatyti, kad prevencinio restruktūrizavimo sistemomis gali naudotis tik juridiniai asmenys, kadangi verslininkų finansinių sunkumų problemas galima veiksmingai išspręsti ne tik prevencinio restruktūrizavimo procedūromis, bet ir skolų panaikinimo procedūromis arba neformaliu restruktūrizavimu remiantis sutartiniais pagrindais. Valstybės narės, turinčios skirtingas teisės sistemas, kuriose tos pačios rūšies subjektas turi skirtingą juridinį statusą tose teisės sistemose, turėtų turėti galimybę taikyti vieną vieningą režimą tokiems subjektams. Prevencinio restruktūrizavimo sistema pagal šią direktyvą neturėtų paveikti reikalavimų ir teisių skolininko atžvilgiu, kylančių iš profesinių pensijų sistemų, jei šie reikalavimai ir teisės susikaupė laikotarpiu prieš restruktūrizavimą;
- (21) pernelyg didelis vartotojų išskolinimas kelia rimtų ekonominių ir socialinių problemų ir yra glaudžiai susijęs su skolų naštos mažinimu. Be to, dažnai nėra įmanoma aiškiai atskirti skolų, kurias verslininkas įgijo užsiimdamas prekyba, verslu, amatu ar profesija nuo tų, kurios įgytos nevykdant tos veiklos. Verslininkai negalėtų veiksmingai pasinaudoti antrosios galimybės suteikiamais privalumais, jei siekdami verslo skolų ir kitų skolų, įgytų neužsiimant verslu panaikinimo, jie turėtų vykdyti kelias atskiras procedūras, kurių taikymo sąlygos ir skolos panaikinimo laikotarpiai skirtingi. Todėl, nors šioje direktyvoje nenustatomos privalomos taisyklės dėl pernelyg didelio vartotojų išskolinimo, valstybėms narėms būtų patartina kuo anksčiau pradėti taikyti šios direktyvos nuostatas dėl skolų panaikinimo taip pat ir vartotojams;
- (22) kuo anksčiau skolininkas gali nustatyti savo finansinius sunkumus ir imtis atitinkamų veiksmų, tuo didesnė tikimybė išvengti gresiančio nemokumo, o jei įmonės gyvybingumui padaryta nepataisoma žala – tvarkingiau ir veiksmingiau atlikti likvidavimo procesą. Todėl turėtų būti teikiama aiški, naujausia, nuosekli ir patogi naudoti informacija apie turimas prevencinio restruktūrizavimo procedūras ir turėtų būti įgyvendinta viena ar kelios ankstyvojo perspėjimo priemonės, skatinančios su finansiniais sunkumais pradedančius susidurti skolininkus kuo anksčiau imtis veiksmų. Ankstyvojo perspėjimo priemonės kaip perspėjimo mechanizmai, kurie nurodo, kai skolininkas nėra įvykdęs tam tikrų rūšių mokėjimų, galėtų būti pradėtos taikyti, pavyzdžiui, nemokant mokesčių arba socialinių draudimo įmokų. Tokios priemonės galėtų būti parengtos arba valstybių narių, arba privačių subjektų su sąlyga, kad būtų pasiektas tikslas. Valstybės narės turėtų pateikti informaciją apie ankstyvojo perspėjimo priemones internete, pavyzdžiui, specialioje interneto svetainėje ar tinklalapyje. Valstybės narės turėtų galėti pritaikyti ankstyvojo perspėjimo priemones priklausomai nuo įmonės dydžio ir nustatyti specialias ankstyvojo perspėjimo priemones didžiosioms įmonėms ir grupėms, kuriomis atsižvelgiama į jų ypatumus. Šia direktyva neturėtų būti nustatoma jokia atsakomybė valstybėms narėms už galimus nuostolius, patirtus dėl restruktūrizavimo procedūrų, kurios pradedamos taikyti dėl tokių ankstyvojo perspėjimo priemonių;
- (23) stengdamosi labiau remti darbuotojus ir jų atstovus, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad darbuotojų atstovams būtų suteikta galimybė susipažinti su atitinkama naujausia informacija apie ankstyvojo perspėjimo priemonių prieinamumą, ir jie taip pat turėtų galėti remti darbuotojų atstovus vertinant skolininko ekonominę padėtį;
- (24) restruktūrizavimo sistema turėtų suteikti skolininkams, įskaitant juridinius asmenis ir, jei taip numatyta pagal nacionalinę teisę, fizinius asmenis ir bendrovių grupes, galimybę finansinius sunkumus išspręsti ankstyvoju etapu, kai tikėtina, kad dar galima išvengti jų nemokumo ir užtikrinti verslo gyvybingumą. Restruktūrizavimo sistema turėtų būti galima pasinaudoti prieš skolininkui tampant nemokiu pagal nacionalinę teisę, t. y. kol skolininkas dar neatitinka kolektyvinio nemokumo procedūrų, pagal kurias paprastai skolininkui visiškai atimama teisė disponuoti savo turtu ir paskiriamas likvidatorius, taikymo sąlygų pagal nacionalinę teisę. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo restruktūrizavimo sistemomis, skolininko finansiniai sunkumai turėtų nusakyti nemokumo tikimybę, o restruktūrizavimo planu turėtų būti galima užkirsti kelią skolininko nemokumui ir užtikrinti įmonės gyvybingumą;
- (25) valstybės narės turėtų galėti nustatyti, ar reikalavimai, kurie tampa įvykdytini arba atsiranda po prašymo pradėti taikyti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą pateikimo ar po procedūros pradėjimo, būtų įtraukiami į prevencinio restruktūrizavimo priemones ar atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą. Valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti, ar atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas daro poveikį reikalavimams taikomoms palūkanoms;

- (26) valstybės narės turėtų galėti laisvai nustatyti gyvybingumo tikrinimą, kaip sąlygą norint pasinaudoti šia direktyva numatyta prevencinio restruktūrizavimo procedūra. Toks tikrinimas turėtų būti atliekamas nedarant žalos skolininko turtui, o tai galėtų apimti, be kita ko, tarpinio sustabdymo suteikimą arba tikrinimo atlikimą nepagrįstai nedelsiant. Vis dėlto, reikalavimu nedaryti žalos neturėtų būti draudžiama valstybėms narėms reikalauti, kad skolininkai įrodytų savo gyvybingumą savo sąskaita;
- (27) tai, kad valstybės narės gali apriboti galimybę naudotis restruktūrizavimo sistema skolininkams, kurie buvo nuteisti už šurkščius apskaitos ir buhalterijos prievolių pažeidimus, neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms taip pat riboti prevencinio restruktūrizavimo sistemomis naudotis skolininkams, jei jų apskaitos knygos ir dokumentai yra tiek nepilni arba su tokiais trūkumais, kad tampa neįmanoma nustatyti skolininko verslo ir finansinę padėtį;
- (28) valstybės narės turėtų galėti į šia direktyva numatytą prevencinio restruktūrizavimo sistemų taikymo sritį įtraukti ir tuos atvejus, kai skolininkai susiduria su nefinansiniais sunkumais, jei dėl tokių sunkumų kyla reali ir rimta grėsmė skolininko faktiniam ar būsimam gebėjimui sumokėti savo skolas suėjus jų grąžinimo terminui. Su tokios grėsmės nustatymu susijęs laikotarpis gali trukti kelis mėnesius ar net ilgesnį laikotarpį, siekiant atsižvelgti į atvejus, kai skolininkas susiduria su nefinansiniais sunkumais, dėl kurių kyla grėsmė jo įmonės, kaip veikiančio verslo, statusui, o vidutinės trukmės laikotarpiu – jo likvidumui. Taip gali būti, pavyzdžiui, tuo atveju, jei skolininkas prarado sutartį, kuri jam buvo itin svarbi;
- (29) kad didėtų veiksmingumas, būtų mažiau delsiama ir mažėtų išlaidos, nacionalinėse prevencinio restruktūrizavimo sistemose turėtų būti numatytos lanksčios procedūros. Įgyvendinant šią direktyvą daugiau nei viena restruktūrizavimo sistemos procedūra, skolininkui turėtų būti užtikrinta galimybė pasinaudoti visomis šia direktyva numatytais teisėmis ir apsaugos priemonėmis siekiant užtikrinti veiksmingą restruktūrizavimą. Išskyrus pagal šią direktyvą nustatyto teisminių ar administracinių institucijų privalomo dalyvavimo atvejus, valstybės narės turėtų galėti apriboti tokių institucijų dalyvavimą tokioms situacijoms, kurių atveju tai yra būtina ir proporcinga, atsižvelgdamos, be kita ko, į tikslą apsaugoti skolininkų ir paveiktų šalių teises ir interesus, taip pat į tikslą mažiau delsti taikant procedūras ir sumažinti jų išlaidas. Kai pagal nacionalinę teisę restruktūrizavimo procedūrą leidžiama inicijuoti kreditoriams arba darbuotojų atstovams ir skolininkas yra MVĮ, valstybės narės turėtų reikalauti, kad būtų įvykdyta procedūros inicijavimo išankstinė sąlyga – būtų gautas skolininko sutikimas – ir turėtų galėti taip pat nuspręsti tą reikalavimą taikyti ir skolininkų, kurie yra didelės įmonės, atveju;
- (30) siekiant išvengti nereikalingų išlaidų, atsižvelgti į ankstyvą prevencinio restruktūrizavimo procedūros pobūdį ir paskatinti skolininkus teikti prašymus dėl prevencinio restruktūrizavimo ankstyvame finansinių sunkumų etape, iš esmės skolininkams turėtų būti leista toliau kontroliuoti savo turtą ir vykdyti kasdienę įmonės veiklą. Restruktūrizavimo srities specialisto skolininko veiklai prižiūrėti arba skolininko kasdieninės veiklos kontrolei iš dalies perimti skyrimas neturėtų būti privalomas kiekvienu atveju, bet kiekvienu atveju turėtų priklausyti nuo aplinkybių arba skolininko konkrečių poreikių. Nepaisant to, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kad restruktūrizavimo srities specialisto skyrimas yra visada būtinas tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, jei: skolininkui taikomas bendras atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas; restruktūrizavimo planas turi būti patvirtintas prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju; restruktūrizavimo plane numatytos priemonės, turinčios poveikį darbuotojų teisėms; arba skolininkas arba jo vadovybė verslo santykiuose veikė nusikalstamai, nesąžiningai arba žalingai;
- (31) valstybės narės vis dėlto turėtų numatyti, kad restruktūrizavimo srities specialistas skiriamas privalomai siekiant padėti šalims derėtis dėl restruktūrizavimo plano ir jį parengti, jei: teisminė arba administracinė institucija suteikia skolininkui bendrą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą su sąlyga, kad tokiu atveju specialistas reikalingas šalių interesams apsaugoti; restruktūrizavimo planą turi patvirtinti teisminė arba administracinė institucija prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju; to prašo skolininkas arba to prašo kreditorių dauguma su sąlyga, kad specialistui skirtas išlaidas ir mokesčius padengia kreditoriai;

- (32) skolininkas turėtų galėti pasinaudoti laikinu atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu – nesvarbu, ar jį suteiktų teisminė arba administracinė institucija arba jis būtų suteikiamas teisės aktų nustatyta tvarka – siekiant remti derybas dėl restruktūrizavimo plano tam, kad skolininkui būtų suteikta galimybė toliau vykdyti veiklą arba bent išsaugoti savo turto vertę derybų metu. Jei taip numatyta nacionalinėje teisėje, sustabdymas taip pat turėtų būti taikomas užtikrinimą teikiančių trečiųjų šalių naudai, įskaitant garantus ir įkaito davėjus. Tačiau valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos galėtų atsisakyti suteikti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, kai toks sustabdymas nėra būtinas arba kai jis neatitinka tikslo remti derybas. Atsisakymo pagrindai galėtų apimti nepakankamą reikalingų kreditorių daugumos paramą arba, kai taip numatyta pagal nacionalinę teisę, skolininko faktinį negebėjimą sumokėti skolas suėjus jų grąžinimo terminui;
- (33) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vykdyti procedūrą arba ją pagreitinti, valstybės narės turėtų galėti nustatyti nuginčijamąsias prezumpcijas, kad esama sustabdymo atsisakymo pagrindų, kai, pavyzdžiui, skolininko elgesys yra skolininkui, negebančiam sumokėti skolų suėjus jų terminui, būdingas elgesys, kaip antai įsipareigojimų nevykdymas dideliu mastu darbuotojų arba mokesčių ar socialinės apsaugos įstaigų atžvilgiu, arba kai skolininkas ar esama įmonės vadovybė yra įvykdę nusikaltimą ir dėl to yra pagrindo manyti, kad kreditorių dauguma nepritartų derybų pradėjimui;
- (34) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas galėtų būti bendras, turintis įtakos visiems kreditoriams, arba jis galėtų būti taikomas tik atskiriems kreditoriams arba kreditorių kategorijoms. Tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis valstybės narės turėtų galėti sustabdymo taikymo sričiai nepriskirti tam tikrų reikalavimų arba reikalavimų kategorijų, pavyzdžiui, reikalavimų, užtikrintų turtu, kurio nelikus nekiltų pavojus verslo restruktūrizavimui, arba kreditorių, kurių atžvilgiu sustabdymas sukeltų nepagrįstą jų interesų pažeidimą, pavyzdžiui, nekompensuojamus nuostolius arba įkaito nuvertėjimą, reikalavimų;
- (35) siekiant užtikrinti teisingą skolininko ir kreditorių teisių pusiausvyrą, atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas turėtų būti taikomas ne ilgiau kaip keturis mėnesius. Tačiau sudėtingais restruktūrizavimo atvejais gali prireikti daugiau laiko. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad tokiais atvejais teisminė ar administracinė institucija gali pratęsti pirminį sustabdymo laikotarpį. Jei teisminė ar administracinė institucija nepriima sprendimo dėl sustabdymo laikotarpio pratęsimo iki to laikotarpio pabaigos, sustabdymo galiojimas turėtų netekti galios pasibaigus sustabdymo galiojimo laikotarpiui. Teisinio tikrumo sumetimais visas sustabdymo laikotarpis turėtų būti ne ilgesnis kaip dvylika mėnesių. Valstybės narės turėtų galėti numatyti neterminuotą sustabdymą tuo atveju, kai skolininkas tampa nemokus pagal nacionalinę teisę. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, ar trumpalaikiam tarpiniam sustabdymui, kol teisminė ar administracinė institucija priima sprendimą dėl galimybės naudotis prevencinio restruktūrizavimo sistemomis, taikomi terminai pagal šią direktyvą;
- (36) siekiant užtikrinti, kad kreditoriai bereikalingai nenukentėtų, valstybės narės turėtų nustatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos galėtų panaikinti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, jei jis nebeatitinka tikslo remti derybas, pavyzdžiui, jei tampa akivaizdu, kad reikiama kreditorių dauguma nepitaria tam, kad derybos būtų tęsiamos. Sustabdymas turėtų būti panaikinamas ir tuo atveju, jei juo nepagrįstai pažeidžiami kreditorių interesai, kai valstybės narės numato tokią galimybę. Valstybės narės turėtų būti leidžiama nustatyti, kad sustabdymo panaikinimas galimas tik tais atvejais, kai kreditoriai neturėjo galimybės būti išklausti iki sustabdymo įsigaliojimo arba pratęsimo. Be to, valstybės narės turėtų būti leidžiama numatyti trumpiausią laikotarpį, kurį sustabdymas negali būti panaikintas. Spręsdamos, ar kreditorių interesai nėra nepagrįstai pažeidžiami, teisminės ar administracinės institucijos turėtų galėti atsižvelgti į tai, ar sustabdymas leistų išsaugoti bendrą turto vertę ir ar skolininkas veikia piktnaudžiaudamas, siekdamas padaryti žalą arba apskritai pažeisdamas teisėtus kreditorių visumos interesus;

- (37) ši direktyva neapima nuostatų dėl kompensavimo arba garantijų kreditoriams, kurių įkaito vertė sustabdymo metu greičiausiai sumažės. Vieno kreditoriaus arba kreditorių grupės interesai sustabdymu būtų nepagrįstai pažeidžiami, jeigu, pavyzdžiui, tikimybė, kad jų reikalavimai bus patenkinti, dėl sustabdymo taptų daug mažesnė nei tuo atveju, jei sustabdymas nebūtų taikomas, arba jei vienas kreditorius atsidurtų blogesnėje padėtyje nei kiti panašioje situacijoje esantys kreditoriai. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad tuo atveju, kai nustatomas nepagrįstas vieno ar kelių kreditorių arba vienos ar kelių kreditorių grupių interesų pažeidimas, sustabdymas gali būti panaikintas tų kreditorių ar kreditorių grupių atžvilgiu arba visų kreditorių atžvilgiu. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kas turi teisę prašyti panaikinti sustabdymą;
- (38) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas taip pat turėtų sustabdyti ir skolininko prievolę kreiptis dėl nemokumo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimo arba tokios procedūros pradėjimo kreditoriaus prašymu. Šios nemokumo procedūros turi apimti ne tik tas procedūras, kurios pagal teisės aktus gali baigtis tik skolininko likvidavimu, bet ir tas, kurios įgalintų skolininko restruktūrizavimą. Nemokumo procedūros pradėjimo kreditorių prašymu sustabdymas turėtų būti taikomas ne tik tuo atveju, kai valstybės narės numato bendrą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių, apimančių visus kreditorius, sustabdymą, bet ir tuo atveju, kai valstybės narės numato galimybę pasirinkti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, taikomą tik ribotam kreditorių skaičiui. Nepaisant to, valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad nemokumo procedūras būtų galima pradėti valstybės institucijų, kurios veikia ne kaip kreditorius, bet viešojo intereso labui, pavyzdžiui, prokuroro, prašymu;
- (39) šia direktyva neturėtų būti užkertamas kelias skolininkams įprastinės veiklos metu tenkinti nepaveiktų ir paveiktų kreditorių reikalavimus, atsirandančius atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpiu. Siekiant užtikrinti, kad kreditoriai, kurių reikalavimai atsirado prieš pradėdant prevencinio restruktūrizavimo procedūrą arba atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, nedarytų spaudimo skolininkui patenkinti tuos reikalavimus, kurie įgyvendinant restruktūrizavimo planą būtų sumažinti, valstybės narės turėtų galėti numatyti skolininko prievolės patenkinti tokius reikalavimus sustabdymą;
- (40) skolininkui pradėjus nemokumo procedūrą, kai kurie tiekėjai gali pasinaudoti savo sutartinėmis teisėmis (nustatytomis vadinamosiose *ipso facto* sąlygose) nutraukti tiekimo sutartį vien nemokumo pagrindu, net jei skolininkas yra tinkamai įvykdęs savo privoles. *Ipsa facto* sąlygų taikymą taip pat galėtų sukelti skolininko pateiktas prašymas dėl prevencinio restruktūrizavimo priemonių. Jei tokiomis sąlygomis pasinaudojama, kai skolininkas tik derasi dėl restruktūrizavimo plano ar prašo atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo, arba pasinaudojama dėl kito su sustabdymu susijusio veiksmo, sutarties nutraukimas anksčiau nustatyto termino gali turėti neigiamos įtakos skolininko verslui ir įmonės gebėjimo sėkmei. Todėl tokiais atvejais būtina numatyti, kad kreditoriams nebūtų leidžiama naudotis *ipso facto* sąlygomis, kuriose būtų daroma nuoroda į derybas dėl restruktūrizavimo plano, sustabdymą ar bet kurį panašų su sustabdymu susijusį veiksmą;
- (41) sutarties nutraukimas anksčiau nustatyto termino gali kelti pavojų įmonės gebėjimui tęsti veiklą vykstant deryboms dėl restruktūrizavimo, ypač jei tai susiję su sutartimis dėl būtinųjų išteklių, kaip antai dujų, elektros, vandens tiekimo, telekomunikacijų ir mokėjimo paslaugų. Valstybės narės turėtų numatyti, kad kreditoriams, kuriems taikomas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas ir kurių reikalavimai atsirado pirmiau nei sustabdymas ir dar nėra skolininko sumokėti, neleidžiama sustabdymo laikotarpiu sustabdyti esminių sutarčių, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, vykdymą, jas nutraukti, pagreitinti jų vykdymą ar kitaip keisti, jeigu skolininkas vykdo savo privoles pagal tokias sutartis, kurių terminas sueina sustabdymo laikotarpiu. Sutartis, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, apima, pavyzdžiui, nuomos ir licencijų susitarimus, ilgalaikes tiekimo sutartis ir franšizės sutartis;
- (42) šia direktyva nustatomi būtiniausi restruktūrizavimo plano turinio standartai. Tačiau valstybės narės turėtų galėti reikalauti pateikti papildomų paaiškinimų restruktūrizavimo plane, pavyzdžiui, susijusių su kriterijais, pagal kuriuos yra sugrupuoti kreditoriai, nes jie gali būti svarbūs tais atvejais, kai skola yra užtikrinta tik iš dalies. Valstybės narės neturėtų būti įpareigotos reikalauti eksperto nuomonės dėl turto vertės, kuri turi būti nurodyta plane;

- (43) kreditoriams, kuriems restruktūrizavimo planas daro poveikį, įskaitant darbuotojus, ir, jei nacionalinė teisė tai leidžia, dalininkams turėtų būti suteikta teisė balsuoti dėl restruktūrizavimo plano priėmimo. Valstybės narės turėtų galėti numatyti ribotas šios taisyklės išimtis. Šalys, kurioms restruktūrizavimo planas poveikio nedaro, neturėtų turėti teisės balsuoti dėl šio plano, ir tvirtinant bet kokį planą neturi būti reikalingas jų pritarimas. Paveiktų šalių sąvoka turėtų apimti tik tuos darbuotojus, kurie veikia kaip kreditoriai. Todėl, jei valstybės narės nuspręš darbuotojų reikalavimams netaikyti prevencinio restruktūrizavimo sistemos, šie darbuotojai neturėtų būti laikomi paveiktomis šalimis. Balsavimas dėl restruktūrizavimo plano priėmimo galėtų vykti pagal formalią balsavimo procedūrą arba paveiktų šalių konsultavimosi ir susitarimo susidarius reikiamai daugumai būdu. Tačiau jei balsavimas vyksta susitarimo susidarius reikiamai daugumai būdu, paveiktoms šalims, kurios nedalyvavo tame susitarime, vis tiek galėtų būti suteikta galimybė prisijungti prie restruktūrizavimo plano;
- (44) siekiant užtikrinti, kad iš esmės panašios teisės būtų vertinamos teisingai ir kad restruktūrizavimo planai galėtų būti priimami nepagrįstai nepažeidžiant paveiktų šalių teisių, paveiktos šalys turėtų būti vertinamos suskirsčius jas į atskiras grupes, kurios atitinka nacionalinėje teisėje nustatytus grupių sudarymo kriterijus. Grupių sudarymas – paveiktų šalių grupavimas siekiant priimti planą, atliekamas taip, kad būtų atspindėtos jų teisės ir jų reikalavimų ir interesų pirmumo eilė. Mažų mažiausiai, užtikrinimo priemonę turintys ir jos neturintys kreditoriai visada turėtų būti vertinami atskirose grupėse. Tačiau valstybės narės turėtų galėti reikalauti, kad būtų sudaromos daugiau nei dvi kreditorių grupės, įskaitant skirtingas užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių ir jos neturinčių grupes ir kreditorių, turinčių antraeilį reikalavimų, grupes. Valstybės narės taip pat turėtų galėti atskiroms grupėms priskirti kreditorius, kurie neturi pakankamai bendro intereso, pavyzdžiui, mokesčių arba socialinės apsaugos institucijas. Valstybės narės turėtų turėti galimybę numatyti, kad užtikrinti reikalavimai gali būti suskirstyti į užtikrintas ir neužtikrintas dalis vadovaujantis įkaito vertinimu. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti specialias nuostatas, pagal kurias grupės sudaromos taip, kad būtų naudingos nediversifikuotiems ar dėl kitų priežasčių itin pažeidžiamiems kreditoriams, pavyzdžiui, darbuotojams ar smulkiesiems tiekėjams;
- (45) valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad skolininkus, kurie yra MVĮ, dėl jų palyginti paprastos kapitalo struktūros būtų galima atleisti nuo pareigos sudaryti atskiras paveiktų šalių grupes. Tais atvejais, kai MVĮ pasirenka naudoti tik vieną balsavimo grupę ir ta grupė balsuoja prieš planą, laikantis bendrųjų šios direktyvos principų skolininkams turėtų būti galima pateikti kitą planą;
- (46) bet kuriuo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinėje teisėje būtų deramai atsižvelgiama į aspektus, kurie yra itin svarbūs kreditorių grupių sudarymo tikslais, kaip antai į susijusių šalių reikalavimus, ir kad jų nacionalinėje teisėje būtų numatytos nuostatos dėl sąlyginių reikalavimų ir ginčijamų reikalavimų. Valstybės narės turėtų būti leidžiama sureglamentuoti, kaip yra traktuojami ginčijami reikalavimai balsavimo teisių paskirstymo tikslais. Kai restruktūrizavimo planas pateikiamas tvirtinti, teisminė ar administracinė institucija turėtų patikrinti grupių sudarymą, įskaitant kreditorių, kuriems planas daro poveikį, atrinkimą. Tačiau valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad tokia institucija grupių sudarymą gali tikrinti ir ankstesniu etapu, jei plano teikėjas iš anksto paprašo pritarimo ar konsultacijos;
- (47) nacionalinėje teisėje turėtų būti nustatytos reikiamos daugumos, siekiant užtikrinti, kad paveiktų šalių mažuma kiekvienoje grupėje negalėtų sukliudyti priimti restruktūrizavimo plano, kuriuo nėra nepagrįstai pakenkiama jų teisėms ir interesams. Be daugumos taisyklės, suvaržančios prieštaraujančius užtikrinimo priemonę turinčius kreditorius, ankstyvas restruktūrizavimas daugeliu atvejų nebūtų įmanomas, pavyzdžiui, kai reikalingas finansinis restruktūrizavimas, nors šiaip įmonė gyvybinga. Kad šalys priimant restruktūrizavimo planus galėtų daryti įtaką, kuri būtų proporcinga jų interesui įmonėje, reikiama dauguma turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į kiekvienos grupės kreditorių reikalavimų arba dalininkų interesų sumą. Be to, valstybės narės turėtų galėti reikalauti kiekvienos grupės paveiktų šalių skaičiaus daugumos. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti taisykles, susijusias su teise balsuoti turinčiomis paveiktomis šalimis, kurios tinkamai nesinaudoja savo teise balsuoti arba joms nėra atstovaujama, pavyzdžiui, taisykles, pagal kurias leidžiama į tas paveiktas šalis atsižvelgti nustatant dalyvavimo ribą arba apskaičiuojant daugumą. Valstybės narės taip pat turėtų galėti numatyti dalyvavimo balsavime ribą;

- (48) teisminė arba administracinė institucija turi patvirtinti restruktūrizavimo planą, kad būtų užtikrinta, kad kreditorių teisių ar dalininkų interesų sumažinimas būtų proporcingas restruktūrizavimo teikiamai naudai ir kad jie turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę. Patvirtinimas ypač reikalingas, jei: esama prieštaraujančių paveiktų šalių; restruktūrizavimo plane yra nuostatų dėl naujo finansavimo priemonių arba tame plane numatytas daugiau nei 25 % darbo jėgos praradimas. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos patvirtinimas reikalingas ir kitais atvejais. Plano, kuriame numatytas daugiau nei 25 % darbo jėgos praradimas, patvirtinimas yra reikalingas tik tuo atveju, kai nacionalinėje teisėje leidžiama prevencinio restruktūrizavimo sistemose numatyti priemones, kurios turi tiesioginį poveikį darbo sutartims;
- (49) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisminė ar administracinė institucija gali atmesti planą, jei yra nustatyta, kad jis susilpnintų prieštaraujančių kreditorių ar dalininkų teises iki tokio lygio, kad jie atsidurtų prastesnėje padėtyje, nei jie galėtų pagrįstai tikėtis skolininko įmonės likvidavimo atveju, nesvarbu, ar, atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno skolininko aplinkybes, likviduojant būtų parduodamos turto dalys, ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, arba iki tokio lygio, kad jie atsidurtų prastesnėje padėtyje, nei jie galėtų pagrįstai tikėtis kito geriausio alternatyvaus scenarijaus atveju, jei restruktūrizavimo planas nebūtų patvirtintas. Tačiau jei planas yra patvirtintas prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju, turėtų būti daroma nuoroda į tokio scenarijaus atveju naudojamą apsaugos mechanizmą. Kai valstybės narės yra pasirinkusios įvertinti skolininką kaip veikiantį verslą, nustatant veikiančio verslo vertę atsižvelgiama į skolininko verslą ilguoju laikotarpiu, o ne į likvidacinę vertę. Veikiančio verslo vertė paprastai yra didesnė nei likvidacinė vertė, nes ji grindžiama prielaida, kad įmonė tęsia veiklą su mažiausiai įmanomais sutrikimais, išlaiko finansinių kreditorių, akcininkų ir klientų pasitikėjimą, toliau gauna pajamas ir riboja poveikį darbuotojams;
- (50) nors teisminė ar administracinė institucija turėtų nagrinėti, ar laikomasi kreditorių interesų kriterijaus, tik jei restruktūrizavimo planas ginčijamas tuo pagrindu, kad būtų išvengta vertinimo kiekvienu atveju, valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad kitos patvirtinimo sąlygos gali būti nagrinėjamos *ex officio*. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti papildomų sąlygų, kurių būtina laikytis, kad restruktūrizavimo planas būtų patvirtintas, pavyzdžiui, kad dalininkai būtų tinkamai apsaugoti. Teisminės ar administracinės institucijos turėtų galėti atsisakyti patvirtinti restruktūrizavimo planus, kurie neturi pagrįstų perspektyvų užkirsti kelią skolininko nemokumui arba užtikrinti įmonės gyvybingumą. Tačiau valstybės narės neturėtų užtikrinti, kad toks vertinimas būtų atliekamas *ex officio*;
- (51) pranešimas visoms paveiktoms šalims turėtų būti viena iš restruktūrizavimo plano patvirtinimo sąlygų. Valstybės narės turėtų galėti apibrėžti pranešimo formą ir laiką, numatyti laiką, kada tai turi būti padaryta, taip pat nustatyti nežinomų reikalavimų tvarkymo nuostatas susijusias su pranešimu. Jos taip pat turėtų galėti numatyti, kad nepaveiktos šalys turi būti informuotos apie restruktūrizavimo planą;
- (52) atitiktis kreditorių interesų kriterijui turėtų būti aiškinama taip, kad nė vienas prieštaraujantis kreditorius dėl restruktūrizavimo plano neatsidurtų blogesnėje padėtyje nei likvidavimo atveju, nepaisant to, ar likviduojant būtų parduodamos turto dalys, ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, arba kito geriausio alternatyvaus scenarijaus atveju, jei restruktūrizavimo planas nebūtų patvirtintas. Valstybės narės turėtų galėti pasirinkti vieną iš tų ribų įgyvendindamos kreditorių interesų kriterijų nacionalinėje teisėje. Šis kriterijus turėtų būti taikomas bet kuriuo atveju, kai planas turi būti patvirtintas, kad taptų privalomas prieštaraujantiems kreditoriams arba, tam tikrais atvejais, prieštaraujančioms kreditorių grupėms. Pritaikius kreditorių interesų kriterijų, kai valstybės instituciniai kreditoriai turi privilegijuotą statusą pagal nacionalinę teisę, valstybės narės galėtų numatyti, kad plane negali būti numatytas visiškas arba dalinis tų kreditorių reikalavimų panaikinimas;
- (53) restruktūrizavimo planas visada turėtų būti priimtas, jeigu reikiama dauguma kiekvienoje paveiktoje grupėje jam pritaria, tačiau teisminei arba administracinei institucijai turėtų būti įmanoma planą patvirtinti skolininko siūlymu arba skolininkui sutikus, net jei reikiama dauguma kiekvienoje paveiktoje grupėje jam nepritaria. Juridinio asmens atveju valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, ar restruktūrizavimo plano priėmimo arba patvirtinimo tikslu skolininkas turėtų būti suprantamas kaip juridinio asmens valdyba ar kaip tam tikra akcininkų arba dalininkų dauguma. Kad planas būtų patvirtintas prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju, jam turėtų pritari ti paveiktų šalių balsuojančių grupių dauguma. Bent viena iš šių grupių turėtų būti užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių grupė arba turėti pirmumą paprastųjų užtikrinimo priemonės neturinčių kreditorių grupės atžvilgiu;

- (54) turėtų būti įmanoma, kad balsuojančių grupių daugumai nepritariant restruktūrizavimo planui planas vis dėlto gali būti patvirtintas, jei jam pritaria bent viena paveikta arba žalą patirianti kreditorių grupė, kuri, įvertinus, kad skolininkas yra veikiantis verslas, gauna mokėjimą arba išlaiko bet kurį interesą, arba, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, galėtų būti pagrįstai manoma, kad ji gautų mokėjimą ar išlaikytų bet kurį interesą, jei pagal nacionalinę teisę taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas. Tokiu atveju valstybės narės turėtų galėti padidinti planui patvirtinti reikiamų grupių skaičių, nebūtinai reikalaujant, kad visos šios grupės turėtų, įvertinus, kad skolininkas yra veikiantis verslas, gauti mokėjimą arba išsaugoti bet kurį interesą pagal nacionalinę teisę. Tačiau valstybės narės neturėtų reikalauti visų grupių sutikimo. Atitinkamai, kai yra tik dvi kreditorių grupės, bent jau vienos grupės sutikimas turėtų būti laikomas pakankamu, jeigu yra įvykdytos ir kitos prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmo taikymo sąlygos. Žala kreditoriams turėtų reikšti, kad sumažėja jų reikalavimų vertė;
- (55) prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo taikymo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad siūlomu planu nebūtų nepagrįstai pažeidžiami prieštaraujančių paveiktų kreditorių grupių interesai ir valstybės narės tokioms prieštaraujančioms grupėms turėtų užtikrinti pakankamą apsaugą. Valstybės narės turėtų galėti apsaugoti prieštaraujančią paveiktą kreditorių grupę, užtikrindamos, kad ji būtų traktuojama bent jau taip pat palankiai, kaip ir bet kuri kita tos pačios pirmumo eilės grupė ir palankiau nei bet kuri po jos einanti paskesnės eilės grupė. Arba valstybės narės galėtų apsaugoti prieštaraujančią paveiktą kreditorių grupę užtikrindamos, kad tokia prieštaraujančia grupei būtų sumokama visa reikalavimų suma, jeigu paskesnės eilės grupės kreditoriai gauna išmoką ar išsaugo bet kurį interesą pagal restruktūrizavimo planą (absoliučios pirmenybės taisyklė). Valstybės narės turėtų galėti veikti savo nuožiūra įgyvendindamos visos reikalavimų sumos sumokėjimo koncepciją, be kita ko, kiek tai susiję su mokėjimo laiku, jei tik apsaugoma reikalavimo pagrindinė suma, o užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių atveju – įkaito vertė. Be to, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti dėl lygiaverčių priemonių pasirinkimo, kuriomis galėtų būti patenkinamas visas pirminis reikalavimas;
- (56) valstybės narės turėtų galėti nukrypti nuo absoliučios pirmenybės taisyklės, pavyzdžiui, kai yra manoma esant teisinga, kad pagal planą dalininkai išsaugotų tam tikrus interesus, nors pirmesnės eilės grupei reikia sutikti su reikalavimų sumažinimu, arba kad pagrindiniams tiekėjams, kuriems taikomas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas, sumokama taikant pirmumą pirmesnės eilės kreditorių grupių atžvilgiu. Valstybės narės turėtų galėti pasirinkti, kurį iš pirmiau nurodytų apsaugos mechanizmų jos įgyvendintų;
- (57) nors akcininkų arba kitų dalininkų teisėti interesai turėtų būti saugomi, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jie negalėtų nepagrįstai užkirsti kelio restruktūrizavimo planų, kurie leistų atstatyti skolininko gyvybingumą, priėmimui. To tikslo valstybės narės turėtų galėti siekti skirtingomis priemonėmis, pavyzdžiui, nesuteikdamos dalininkams teisės balsuoti dėl restruktūrizavimo plano ir nenustatydamos, kad restruktūrizavimo planas turi būti priimamas su sąlyga, kad jam pritarę pinigų negaunantys dalininkai, t. y. dalininkai, kurie, atlikus įmonės vertinimą, pagal įprastą likvidavimo prioritetų eiliškumą negautų jokios išmokos ar kitos naudos. Tačiau jei dalininkai turi teisę balsuoti dėl restruktūrizavimo plano, teisminė ar administracinė institucija, pasitelkus prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo taisyklės, turėtų galėti patvirtinti planą, nepaisant vienos ar kelių dalininkų grupių prieštaravimo. Iš valstybių narių, kurios neleidžia dalininkams balsuoti, neturėtų būti reikalaujama taikyti absoliučios pirmenybės taisyklę kreditorių ir dalininkų santykiams. Kiti galimi būdai, kuriais būtų užtikrinta, kad dalininkai nepagrįstai netrukdo restruktūrizavimo planų priėmimui, būtų užtikrinti, kad restruktūrizavimo priemonėms, kurios turi tiesioginį poveikį dalininkų teisėms ir kurios pagal bendrovių teisę turi būti patvirtintos visuotinio akcininkų susirinkimo, nebūtų taikomi nepagrįstai didelės daugumos reikalavimai ir kad dalininkai neturėtų kompetencijos restruktūrizavimo priemonių, kurios neturi tiesioginio poveikio jų teisėms, atžvilgiu;
- (58) kelių dalininkų grupių gali prireikti tuomet, jei yra kelių skirtingų rūšių akcijų paketai su skirtingomis teisėmis. MVĮ dalininkai, kurie nėra paprasti investuotojai, o įmonės savininkai, prisidedantys prie įmonės veiklos kitais būdais, pavyzdžiui, vadovavimo žiniomis, tokiomis sąlygomis galėtų neturėti akstino restruktūrizuotis. Todėl skolininkams, kurie yra MVĮ, prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymas turėtų likti neprivalomas;
- (59) restruktūrizavimo plane įgyvendinimo tikslais turėtų būti, numatytos galimybės MVĮ dalininkams teikti nepiniginę restruktūrizavimo pagalbą, remiantis, pvz., savo patirtimi, reputacija ar verslo ryšiais;

- (60) visais prevencinio restruktūrizavimo procedūrų etapais darbuotojams turėtų būti taikoma visa darbo teisėje numatyta apsauga. Visų pirma šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis darbuotojų teisėms, užtikrintoms Tarybos direktyvose 98/59/EB⁽¹²⁾ ir 2001/23/EB⁽¹³⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2002/14/EB⁽¹⁴⁾, 2008/94/EB⁽¹⁵⁾ ir 2009/38/EB⁽¹⁶⁾. Visiškai nedaromas poveikis pareigoms, susijusioms su darbuotojų informavimu ir konsultavimusi su jais pagal nacionalinę teisę, kuria perkeliama tos direktyvos. Tai apima pareigas informuoti darbuotojų atstovus ir konsultuotis su jais dėl sprendimo pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistema pagal Direktyvą 2002/14/EB;
- (61) darbuotojams ir jų atstovams turėtų būti suteikta informacijos apie siūlomą restruktūrizavimo planą tiek, kiek tai numatyta Sąjungos teisėje, kad jie galėtų nuodugniai įvertinti įvairius scenarijus. Be to, darbuotojai ir jų atstovai turėtų būti įtraukti tiek, kiek yra būtina, kad būtų įvykdyti Sąjungos teisėje nustatyti konsultavimosi reikalavimai. Kadangi būtina užtikrinti tinkamą darbuotojų apsaugos lygį, turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės nepatenkintiems darbuotojų reikalavimams netaikytų atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo, nesvarbu, ar šie reikalavimai atsirado prieš priimant sprendimą dėl sustabdymo, ar po to. Darbuotojų nepatenkintų reikalavimų vykdymo sustabdymas turėtų būti leidžiamas tik toms sumoms ir tokiu laikotarpiu, kurių atžvilgiu tų reikalavimų patenkinimas panašiu lygiu yra veiksmingai užtikrintas kitomis nacionalinėje teisėje numatytomis priemonėmis. Jeigu nacionalinė teisė numato garantijų įstaigų atsakomybės apribojimus, susijusius su garantijos laikotarpiu arba darbuotojams išmokama suma, darbuotojai turėtų galėti reikalauti likusios reikalavimo dalies įvykdymo iš darbdavio net ir sustabdymo laikotarpiu. Kitu atveju valstybės narės turėtų galėti darbuotojų reikalavimų neįtraukti į prevencinio restruktūrizavimo sistemos taikymo sritį ir numatyti jų apsaugą pagal nacionalinę teisę;
- (62) jei restruktūrizavimo plane numatytas dalies įmonės ar verslo perleidimas, darbuotojų teisės, kylančios iš darbo sutarties ar darbo santykių (visų pirma įskaitant teisę į darbo užmokestį), turėtų būti garantuojamos pagal Direktyvos 2001/23/EB 3 ir 4 straipsnius, nedarant poveikio specialiosioms taisyklėms, taikomoms nemokumo procedūrų atveju pagal tos direktyvos 5 straipsnį ir ypač tos direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatytų galimybių atveju. Šia direktyva turėtų būti nedaromas poveikis Direktyvoje 2002/14/EB garantuojamoms teisėms, susijusioms su informavimu ir konsultavimusi, be kita ko, dėl sprendimų, kurie gali lemti esminius darbo organizavimo arba sutartinių santykių pasikeitimus, siekiant susitarimo dėl tokių sprendimų. Be to, darbuotojams, kurių reikalavimams daro poveikį restruktūrizavimo planas, šia direktyva turėtų būti suteikta teisė dėl jo balsuoti. Balsavimo dėl restruktūrizavimo plano tikslais valstybės narės turėtų galėti nuspręsti darbuotojus priskirti grupei, kuri būtų atskira nuo kitų kreditorių grupių;
- (63) sprendimą dėl verslo vertinimo taikant likvidavimo scenarijų arba taikant kitą geriausią alternatyvų scenarijų, jei restruktūrizavimo planas nebuvo patvirtintas, teisminės ar administracinės institucijos turėtų priimti, tik jei prieštaraujanti paveikta šalis restruktūrizavimo planą užginčija. Tai valstybėms narėms neturėtų trukdyti atlikti vertinimus kitame kontekste pagal nacionalinę teisę. Tačiau turėtų būti sudaryta galimybė, kad tokiu sprendimu taip pat būtų patvirtinamas eksperto atliktas vertinimas arba skolininko ar kitos šalies ankstesniame proceso etape pateiktas vertinimas. Jei yra priimtas sprendimas atlikti vertinimą, valstybės narės turėtų galėti numatyti nuo civilinio proceso teisės atskiras specialias taisykles dėl vertinimo restruktūrizavimo atvejais, siekiant užtikrinti, kad toks vertinimas būtų atliktas operatyviai. Jokia šios direktyvos nuostata nedaromas poveikis pagal nacionalinę teisę numatytoms taisyklėms dėl įrodinėjimo pareigos, taikomoms vertinimo atveju;
- (64) restruktūrizavimo planas turėtų įpareigojantį poveikį tik toms paveiktoms šalims, kurios dalyvavo tą planą priimant. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti kreditoriaus dalyvavimo pasekmes, be kita ko, nežinomų kreditorių arba būsimų reikalavimų kreditorių atveju. Pavyzdžiui, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kaip elgtis su kreditoriais, kuriems buvo tinkamai pranešta, tačiau kurie procedūrose nedalyvavo;

⁽¹²⁾ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/59/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kolektyviniu atleidimu iš darbo, suderinimo (OL L 225, 1998 8 12, p. 16).

⁽¹³⁾ 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyva 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, 2001 3 22, p. 16).

⁽¹⁴⁾ 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje (OL L 80, 2002 3 23, p. 29).

⁽¹⁵⁾ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/94/EB dėl darbuotojų apsaugos jų darbdaviui tapus nemokiam (OL L 283, 2008 10 28, p. 36).

⁽¹⁶⁾ 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo (OL L 122, 2009 5 16, p. 28).

- (65) suinteresuotosios paveiktos šalys turėtų turėti galimybę apskųsti administracinės institucijos priimtą sprendimą dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo. Valstybės narės taip pat turėtų galėti numatyti teisę pasirinkti, ar apskųsti teisminės institucijos priimtą sprendimą dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo. Tačiau siekiant užtikrinti plano veiksmingumą, sumažinti netikrumą ir išvengti nepateisinamo delsimo, apskundimas paprastai neturėtų sustabdyti restruktūrizavimo plano vykdymo ir neturėtų užkirsti kelio jo įgyvendinimui. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti ir apriboti apskundimo pagrindus. Jei dėl plano patvirtinimo sprendimo pateikiamas skundas, valstybės narės turėtų galėti leisti teisminei institucijai priimti preliminarų sprendimą arba supaprastintą sprendimą, kuriuo plano vykdymas ir įgyvendinimas apsaugomi nuo nagrinėjamo skundo patenkinimo pasekmių. Jei skundas patenkinamas, teisminė arba administracinė institucija, kaip alternatyvą plano anuliavimui, turėtų galėti apsvarstyti plano pakeitimą, jei valstybės narės numato tokią galimybę, taip pat plano patvirtinimą be pakeitimų. Turėtų būti sudaryta galimybė plano pakeitimus šalims pateikti ar balsuoti savo iniciatyva arba teisminės institucijos prašymu. Be to, valstybės narės galėtų numatyti kompensaciją šalies, kurios skundas patenkinamas, patirtiems piniginiams nuostoliams padengti. Tais atvejais, jei teisminė institucija nusprendžia, kad skundas turi stabdomąjį poveikį, nacionalinėje teisėje turėtų būti numatytos galimybės nuspręsti dėl galimo naujo sustabdymo laikotarpio arba sustabdymo laikotarpio pratęsimo;
- (66) restruktūrizavimo plano sėkmė dažnai priklauso nuo to, ar skolininkui suteikiama finansinė parama, pirma, verslui vykdyti per derybas dėl restruktūrizavimo ir, antra, restruktūrizavimo planui įgyvendinti, kai jis patvirtinamas. Finansinė parama turėtų būti suprantama plačiąja prasme, kaip apimanti lėšų ar trečiosios šalies garantijų, taip pat atsargų, inventoriaus, žaliavų ir komunalinių paslaugų suteikimą, pavyzdžiui, suteikiant skolininkui ilgesnį gražinimo laikotarpį. Todėl vykdant vėlesnes nemokumo procedūras neturėtų būti leidžiama pareikšti ieškinių dėl tarpinio finansavimo ir naujo finansavimo priemonių pripažinimo niekinėmis, nuginčijamomis ar nevykdytinomis, nes kenktų visiems kreditoriams;
- (67) nacionaliniai nemokumo teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė pareikšti ieškinį dėl tarpinio ir naujo finansavimo priemonių negaliojimo, arba numatyta, kad naujiems skolintojams gali būti taikomos civilinės, administracinės ar baudžiamosios sankcijos už finansinių sunkumų patiriančių skolininkų kreditavimą, galėtų kelti pavojų finansavimo galimybėmis, kurios yra būtinos, kad derybos dėl restruktūrizavimo plano ir jo įgyvendinimas būtų sėkmingi. Šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis kitiems pagrindams paskelbti naujo ar tarpinio finansavimo priemonės niekinėmis, nuginčijamomis ar nevykdytinomis arba taikyti civilinę, baudžiamąją ar administracinę atsakomybę tokio finansavimo teikėjams, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje. Tokie kiti pagrindai galėtų, be kita ko, būti sukčiavimas, piktnaudžiavimas, tam tikri santykiai tarp šalių, kurie galėtų būti siejami su interesų konflikto situacijos buvimu, kaip, pavyzdžiui, tuo atveju, kai įvykdomi sandoriai tarp susijusių šalių arba tarp akcininkų ir bendrovės, ir sandoriai, kai šalis gauna naudos arba įkaitą, nors neturi į tai teisės sandorio metu arba dėl jo atlikimo būdo;
- (68) pratęsus tarpinio finansavimo priemonių taikymą šalys nežino, ar restruktūrizavimo planas bus galiausiai patvirtintas. Todėl iš valstybių narių neturėtų būti reikalaujama riboti tarpinio finansavimo priemonių apsaugos ir taikyti ją tik tuomet, kai planą priima kreditoriai arba jis patvirtinamas teisminės ar administracinės institucijos. Siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo, apsauga turėtų būti taikoma tik toms finansavimo priemonėms, kurios yra pagrįstai ir nedelsiant reikalingos, kad skolininko įmonė galėtų tęsti veiklą ar išlikti arba kad iki to plano patvirtinimo būtų išsaugota ar padidinta tos įmonės vertė. Be to, šia direktyva valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti *ex ante* kontrolės mechanizmą tarpinio finansavimo priemonėms. Valstybės narės turėtų galėti riboti apsaugą naujo finansavimo priemonėms tik tiems atvejams, kai planą patvirtina teisminė ar administracinė institucija, o tarpinio finansavimo priemonėms – kai joms taikoma *ex ante* kontrolė. *Ex ante* kontrolės mechanizmą tarpinio finansavimo priemonėms arba kitiems sandoriams galėtų taikyti restruktūrizavimo srities specialistas, kreditorių komitetas arba teisminė ar administracinė institucija. Apsauga nuo ieškinių dėl pripažinimo negaliojančiais ir apsauga nuo asmeninės atsakomybės yra būtinosios garantijos, kurios turėtų būti suteikiamos tarpinio finansavimo ir naujo finansavimo priemonėms. Tačiau norint motyvuoti naujus skolintojus imtis didesnės rizikos investuoti į gyvybingą, tačiau finansinių sunkumų patiriantį skolininką, galėtų pririekti papildomų paskatų, pavyzdžiui, vėlesnėse nemokumo procedūrose suteikti tokiam finansavimui prioritetą bent jau neužtikrintų reikalavimų atžvilgiu;

- (69) siekiant diegti tradiciją, kuria skatinamas ankstyvas prevencinis restruktūrizavimas, pageidautina, kad sandoriams, kurie yra pagrįsti ir nedelsiant reikalingi deryboms dėl restruktūrizavimo plano arba jo įgyvendinimui, taip pat būtų suteikta apsauga nuo ieškinių dėl jų pripažinimo negaliojančiais vykdant vėlesnes nemokumo procedūras. Spręsdamos dėl išlaidų ir mokesčių pagrįstumo ir neatidėliotino reikalingumo teisminės arba administracinės institucijos turėtų galėti, pavyzdžiui, atsižvelgti į paveiktoms šalims, kreditorių komitetui, restruktūrizavimo srities specialistui arba pačiai teisminei ar administracinei institucijai pateiktus planus ir sąmatas. Šiuo tikslu valstybės narės taip pat turėtų galėti reikalauti, kad skolininkai pateiktų ir atnaujintų atitinkamas sąmatas. Tokia apsauga turėtų padidinti tikrumą dėl sandorių su įmonėmis, kurios, kaip žinoma, patiria finansinių sunkumų, ir išsklaidyti kreditorių ir investuotojų baimę, kad nesėkmingo restruktūrizavimo atveju visi tokie sandoriai galėtų būti paskelbti negaliojančiais. Valstybės narės turėtų galėti numatyti tam tikrą laiko momentą iki prevencinio restruktūrizavimo procedūros pradžios ir atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo suteikimo, nuo kurio su restruktūrizavimo planu susijusių derybų, priėmimo, patvirtinimo arba profesionalių konsultacijų mokesčiams ir išlaidoms būtų taikoma apsauga nuo ieškinių dėl pripažinimo negaliojančiais. Kitų mokėjimų ir išmokų atveju ir darbuotojų darbo užmokesčio apsaugos atveju toks pradžios laikas taip pat galėtų būti sustabdymo suteikimas arba prevencinio restruktūrizavimo procedūros pradėjimas;
- (70) siekiant labiau skatinti prevencinį restruktūrizavimą, svarbu užtikrinti, kad direktoriai nebūtų atgrasomi nuo pagrįstų verslo sprendimų ar pagrįstos komercinės rizikos, ypač kai tokie veiksmai galėtų padidinti potencialiai gyvybingų įmonių restruktūrizavimo sėkmės tikimybę. Jeigu bendrovė patiria finansinių sunkumų, direktoriai turėtų imtis veiksmų, kad būtų sumažinti nuostoliai ir išvengta nemokumo, pavyzdžiui, kreiptis profesionalių konsultacijų, be kita ko, dėl restruktūrizavimo ir nemokumo, pavyzdžiui, pasinaudoti ankstyvojo perspėjimo priemonėmis, kai taikytina; apsaugoti bendrovės turtą siekiant kuo labiau padidinti vertę ir išvengti pagrindinio turto praradimo; atsižvelgiant į verslo struktūrą bei funkcijas įvertinti įmonės gyvybingumą ir sumažinti išlaidas; vengti sudaryti bendrovės vardu sandorius, kurie gali būti pripažinti negaliojančiais, nebent jie būtų pagrįsti tinkamais verslo sumetimais; tęsti komercinę veiklą, jei tai būtina tam, kad būtų kuo labiau padidinta įmonės kaip veikiančio verslo vertė; vesti derybas su kreditoriais ir vykdyti prevencinio restruktūrizavimo procedūras;
- (71) kai skolininkas yra arti nemokumo ribos, taip pat svarbu apsaugoti teisėtus kreditorių interesus nuo valdymo sprendimų, galinčių turėti poveikį skolininko turto sudėčiai, ypač jei dėl tų sprendimų galėtų dar labiau sumažėti turto, kurį galima naudoti restruktūrizavimui arba padalyti kreditoriams, vertė. Todėl tokiomis aplinkybėmis reikia užtikrinti, kad direktoriai privalo vengti bet kokių tyčinių arba itin neatsargių veiksmų, kuriais gaunama asmeninės naudos suinteresuotųjų subjektų sąskaita, ir vengti sudaryti sandorius už mažesnę nei rinkos kainą arba nesiimti veiksmų, kuriais vienam ar keliems suinteresuotiesiems subjektams būtų suteiktas nepagrįstas privalumas. Valstybės narės atitinkamas šios direktyvos nuostatas turėtų galėti įgyvendinti užtikrindamos, kad teisminės arba administracinės institucijos, vertindamos, ar direktorius turi būti laikomas atsakingu už pareigos rūpintis pažeidimus, atsižvelgtų į šioje direktyvoje nustatytas taisykles dėl direktorių pareigų. Šia direktyva neketinama nustatyti jokios skirtingų šalių, į kurių interesus reikia tinkamai atsižvelgti, hierarchijos. Tačiau valstybės narės turėtų galėti nuspręsti įvesti tokią hierarchiją. Šia direktyva turėtų būti nedaromas poveikis valstybių narių nacionalinėms taisyklėms dėl sprendimų priėmimo bendrovėse procesų;
- (72) verslininkams, kurie verčiasi prekyba, verslu, amatu ar nepriklausoma savarankiška profesine, gali kilti rizika tapti nemokiais. Skirtumai tarp valstybių narių dėl antrosios galimybės sąlygų galėtų skatinti per daug išsiskolinusius arba nemokius verslininkus persikelti į kitą valstybę narę, nei ta, kurioje jie yra įsisteigę šiuo metu, dėl ten taikomo trumpesnio skolų panaikinimo laikotarpio ar palankesnių skolų panaikinimo sąlygų, o tai didina teisinį netikrumą ir kreditorių, siekiančių savo reikalavimų patenkinimo, išlaidas. Be to, nemokumo padariniai, visų pirma socialinė stigma, teisinės pasekmės, kaip antai verslininkams taikomas draudimas pradėti veiklą ir ja toliau verstis, ir ilgalaikis negebėjimas grąžinti skolas, labai atgraso verslininkus nuo įmonės steigimo ar pasinaudojimo antrąja galimybe, nors ir įrodyta, kad nemokiais tapę verslininkai antrą kartą turi daugiau sėkmės galimybių;

- (73) todėl reikėtų imtis priemonių siekiant mažinti neigiamą pernelyg didelio išsiskolinimo arba nemokumo poveikį verslininkams, kurie yra fiziniai asmenys, visų pirma leidžiant po tam tikro laikotarpio taikyti visišką skolų panaikinimą ir apribojant sprendimų dėl draudimo verstis veikla, kurie priimami dėl pernelyg didelio skolininko išsiskolinimo arba nemokumo, galiojimo trukmę. Nemokumo sąvoka turėtų būti apibrėžta nacionalinėje teisėje ir galėtų apimti ir pernelyg didelį išsiskolinimą. Verslininko sąvoka pagal šią direktyvą neturėtų daryti poveikio bendrovės vadovų ar direktorių statusui, kuriam taikoma nacionalinė teisė. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kaip galima būtų gauti skolų panaikinimą, įskaitant galimybę reikalauti, kad skolininkas prašytų skolų panaikinimo;
- (74) valstybės narės turėtų galėti numatyti galimybę patikslinti nemokių verslininkų skolų grąžinimo prievoles, kai iš esmės pasikeičia jų finansinė padėtis, neatsižvelgiant į tai, ar ji pagerėja ar pablogėja. Šia direktyva neturėtų būti reikalaujama, kad skolų grąžinimo planui pritarę kreditorių dauguma. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad verslininkams skolų grąžinimo plano įgyvendinimo laikotarpiu nebūtų užkertamas kelias pradėti naują veiklą toje pačioje arba kitoje srityje;
- (75) skolas panaikinti turėtų būti galima taikant procedūras, kurios apima skolų grąžinimo planą, turto realizavimą ar abiejų priemonių derinimą. Įgyvendindamos tas taisykles valstybės narės turėtų galėti laisvai pasirinkti iš tų alternatyvų. Tuo atveju, jeigu pagal nacionalinę teisę galima naudotis daugiau nei viena skolų panaikinimo procedūra, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bent pagal vieną iš tų procedūrų nemokiems verslininkams būtų suteikta galimybė per ne ilgesnį nei trejų metų laikotarpį pasinaudoti visišku skolų panaikinimu. Jeigu taikoma procedūra, pagal kurią derinamas turto realizavimas ir skolų grąžinimo planas, skolų panaikinimo laikotarpis turėtų prasidėti ne vėliau kaip nuo tos dienos, kai teismas patvirtina skolų grąžinimo planą arba jis yra pradedamas įgyvendinti, pavyzdžiui, nuo pirmos įmokos pagal planą, tačiau gali prasidėti ir anksčiau, pavyzdžiui, kai priimamas sprendimas pradėti procedūrą;
- (76) taikant procedūras, į kurias neįtrauktas skolų grąžinimo planas, skolų panaikinimo laikotarpis turėtų prasidėti ne vėliau kaip nuo teisminės arba administracinės institucijos sprendimo pradėti procedūrą arba nuo to momento, kai nustatomas nemokaus skolininko turtas. Apskaičiuodamos skolų panaikinimo laikotarpį pagal šią direktyvą valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad „procedūros pradėjimo“ sąvoka neapimtų preliminarinių priemonių, pavyzdžiui, išsaugojimo priemonių arba preliminaraus nemokumo specialisto skyrimo, išskyrus atvejus, kai tokiomis priemonėmis sudaromos sąlygos realizuoti turtą, be kita ko, perduoti turtą ir jį padalyti kreditoriams. Nemokaus skolininko turtui nustatyti nebūtinai reikalingas teisminės ar administracinės institucijos oficialus sprendimas arba patvirtinimas, jeigu tokio sprendimo nėra reikalaujama pagal nacionalinę teisę, ir galėtų užtekti pateikti turto ir išipareigojimų inventorinį aprašą;
- (77) jeigu vykdam skolų panaikinimo procedūrą reikia realizuoti verslininko turtą, valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti, kad prašymas dėl skolų panaikinimo būtų nagrinėjamas atskirai nuo turto realizavimo, jeigu toks prašymas yra skolų panaikinimo procedūros pagal šią direktyvą neatskirama dalis. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti dėl taisyklių dėl įrodinėjimo pareigos, kad būtų galima panaikinti skolas; tai reiškia, kad pagal įstatymą turėtų būti galima reikalauti, jog verslininkai įrodytų, kad jie įvykdė savo prievoles;
- (78) visiškas skolų panaikinimas arba draudimų verstis veikla atšaukimas po ne ilgesnio nei trejų metų laikotarpio ne visais atvejais yra tinkamas, todėl gali reikėti nustatyti nuo šios taisyklės nukrypti leidžiančios nuostatos, kurios būtų tinkamai pagrįstos nacionalinėje teisėje nustatytais priežastimis. Pavyzdžiui, tokios nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų būti nustatomos tais atvejais, kai skolininkas yra nesąžiningas arba veikė piktnaudžiaudamas. Jei pagal nacionalinę teisę verslininkai negali pasinaudoti sąžiningumo ir geros valios prezumpcija, įrodinėjimo pareiga dėl sąžiningumo ir geros valios neturėtų būti bereikalingai sunki ar sudėtinga, jiems siekiant pradėti procedūrą;

- (79) nustatant, ar verslininkas buvo nesąžiningas, teisminės arba administracinės institucijos galėtų atsižvelgti į tokias aplinkybes kaip skolos pobūdis ir dydis, jos atsiradimo laikas, verslininko pastangos ją gražinti ir laikytis teisinių prievolių, įskaitant viešojo licencijavimo reikalavimus ir būtinybę vesti teisingą buhalteriją, verslininko mėginimai išvengti kreditorių reikalavimų, pareigų vykdymas kylant nemokumo tikimybei, kurias priklauso vykdyti verslininkais esantiems bendrovių direktoriams, ir Sąjungos ir nacionalinės konkurencijos ir darbo teisės laikymasis. Taip pat turėtų būti galima nustatyti nukrypti leidžiančias nuostatas, kai verslininkas nesilaikė tam tikrų teisinių prievolių, įskaitant prievolės užtikrinti didžiausią įmanomą skolų grąžinimą kreditoriams, kurios gali būti nustatytos kaip bendra prievolė generuoti pajamas ar turtą. Be to, turėtų būti galima nustatyti konkrečias nukrypti leidžiančias nuostatas, kai jos yra būtinos norint užtikrinti skolininko teisių ir vieno ar kelių kreditorių teisių pusiausvyrą, pavyzdžiui, kai kreditorius yra fizinis asmuo, kuriam reikia daugiau apsaugos nei skolininkui;
- (80) nukrypti leidžianti nuostata taip pat galėtų būti pateisinama, jei skolų panaikinimo procedūros išlaidos, įskaitant teisminių ir administracinių institucijų bei specialistų imamus mokesčius, nėra padengiamos. Valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad su tuo panaikinimu susijusios lengvatos gali būti atšauktos tais atvejais, kai, pavyzdžiui, skolininko finansinė padėtis gerokai pagerėja dėl nenumatytų aplinkybių, kaip antai laimėjus loterijoje arba dėl paveldėjimo ar dovanojimo įgijus turto. Valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti papildomų nukrypti leidžiančių nuostatų aiškiai apibrėžtomis aplinkybėmis ir esant tinkamam pagrindimui;
- (81) esant tinkamai pagrįstai priežasčiai pagal nacionalinę teisę, galėtų būti tikslinga apriboti skolų panaikinimo galimybę tam tikrų skolų kategorijų atveju. Valstybėms narėms turėtų būti galima neleisti pasinaudoti skolų panaikinimo galimybe užtikrintų skolų atveju tik iki nacionalinėje teisėje nustatytos įkaito vertės, o likusi skolos dalis turėtų būti laikoma neužtikrinta skola. Valstybės narės turėtų galėti neįtraukti kitų kategorijų skolų, kai tai tinkamai pagrįsta;
- (82) valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kad teisminės arba administracinės institucijos gali tikrinti *ex officio* arba gavus asmens, turinčio teisėtą interesą, prašymą, ar verslininkai įvykdė sąlygas, kurios būtinos norint pasinaudoti visiško skolos panaikinimo galimybe;
- (83) jei buvo atsisakyta verslininkui išduoti leidimą arba licenciją verstis tam tikru amatu, verslu, prekyba ar profesine veikla arba toks leidimas ar licencija buvo panaikinti priėmus sprendimą dėl draudimo verstis veikla, šia direktyva valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias reikalauti, kad verslininkas pateiktų prašymą dėl naujo leidimo arba licencijos išdavimo pasibaigus draudimo verstis veikla laikotarpiui. Tais atvejais, kai valstybės narės institucija priima sprendimą dėl kokios nors ypatingai prižiūrimos veiklos, ji taip pat turėtų galėti atsižvelgti į tai, kad nemokiam verslininkui buvo suteiktas skolų panaikinimas pagal šią direktyvą net po draudimo verstis veikla laikotarpio pabaigos;
- (84) asmeninės ir profesinės skolos, kurių negalima pagrįstai atskirti, pavyzdžiui, kai tam tikras turtas naudojamas verslininkui vykdamas profesinę veiklą ir už jos ribų, turėtų būti nagrinėjamos taikant vieną procedūrą. Jei valstybės narės nustato, kad tokioms skoloms taikomos skirtingos nemokumo procedūros, reikalingas tų procedūrų koordinavimas. Šia direktyva turėtų būti nedaromas poveikis valstybių narių galimybei pasirinkti visas verslininko skolas nagrinėti taikant vieną procedūrą. Valstybėms narėms, kuriose verslininkams nemokumo procedūrų metu leidžiama toliau vykdyti savo veiklą savo pačių sąskaita, neturėtų būti kliudoma nustatyti, kad tokiems verslininkams gali būti taikoma nauja nemokumo procedūra, jei toks tęsiamas verslas tampa nemokiu;
- (85) būtina išlaikyti ir padidinti procedūrų skaidrumą ir nuspėjamumą, kad jos padėtų išsaugoti įmones ir suteikti verslininkams antrąją galimybę arba leistų veiksmingai likviduoti negyvybingas įmones. Be to, reikia trumpinti pernelyg ilgas nemokumo procedūras daugelyje valstybių narių, nes jos lemia kreditorių ir investuotojų teisinį netikrumą ir žemus reikalavimų patenkinimo lygius. Galiausiai, atsižvelgiant į Reglamente (ES) 2015/848 nustatytus tvirtesnio teismų ir nemokumo specialistų bendradarbiavimo tarpvalstybinėse bylose mechanizmus, visoje Sąjungoje reikia užtikrinti panašų aukštą visų procese dalyvaujančių subjektų profesinį lygį. Kad būtų pasiekta tų tikslų, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisminių ir administracinių institucijų darbuotojai, kurie dirba su prevencinio restruktūrizavimo ir skolų panaikinimo procedūromis, būtų tinkamai parengti ir turėtų savo pareigoms vykdyti būtina kompetenciją. Toks pasirengimas ir kompetencija galėtų būti įgyti ir einant teisminės ar administracinės institucijos darbuotojo pareigas arba, prieš paskyrimą į tokias pareigas, vykdamas kitokią susijusią profesinę veiklą;

- (86) toks pasirengimas ir kompetencija turėtų leisti veiksmingai priimti sprendimus, galinčius turėti didelių ekonominių ir socialinių padarinių, ir tai neturėtų reikšti, kad teisminių institucijų atstovai turi spręsti vien tik restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo klausimus. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūras būtų galima vykdyti veiksmingai ir sparčiai. Teisinio tikrumo ir procedūrų efektyvumo tikslų būtų veiksminga siekti sukūrus specializuotus teismus ar kolegijas arba paskyrus specializuotus teisėjus pagal nacionalinę teisę, taip pat sutelkus jurisdikciją tam tikrose teisminėse ar administracinėse institucijose, kurių skaičius būtų ribotas. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos reikalauti, kad restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūroms būtų teikiamas pirmumas kitų procedūrų atžvilgiu;
- (87) valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad teisminių ar administracinių institucijų paskirti restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo srities specialistai (toliau – specialistai) būtų: tinkamai parengti; paskiriami skaidriai, tinkamai atsižvelgiant į poreikį užtikrinti veiksmingas procedūras; jų veikla vykdoma užduotis būtų tinkamai prižiūrima ir kad šie specialistai savo funkcijas vykdytų sąžiningai. Svarbu, kad specialistai laikytųsi įprastų tokioms užduotims standartų, kaip profesinės atsakomybės draudimas. Tinkamas specialistų pasirengimas, kvalifikacijos ir kompetencija galėtų būti įgyti ir vykdoma profesinę veiklą. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos pačios teikti būtina mokymą, bet tai gali daryti, pavyzdžiui, profesinės asociacijos arba kitos įstaigos. Nemokumo specialistai, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2015/848, turėtų būti įtraukti į šios direktyvos taikymo sritį;
- (88) šia direktyva valstybėms narėms neužkertamas kelias nustatyti, kad skolininkas, kreditoriai arba kreditorių komitetas specialistus pasirenka iš teisminės ar administracinės institucijos iš anksto patvirtinto sąrašo ar grupės. Parenkant specialistą, skolininkui, kreditoriams arba kreditorių komitetui galėtų būti suteikta tam tikra diskrecija atsižvelgti į specialisto kompetenciją ir patirtį apskritai ir į su kiekvienu konkrečiu atveju susijusius poreikius. Skolininkams, kurie yra fiziniai asmenys, tokia pareiga galėtų būti visiškai netaikoma. Esant atvejams su tarpvalstybiniais elementais, skiriant specialistą turėtų būti atsižvelgiama, be kita ko, į specialisto gebėjimą vykdyti pareigas pagal Reglamentą (ES) 2015/848, palaikyti ryšius su kitų valstybių narių nemokumo specialistais ir teisminėmis bei administracinėmis institucijomis ir su jais bendradarbiauti, taip pat į jų žmogiškuosius ir administracinius išteklius užsiimti galimai sudėtingomis bylomis. Valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias specialistą parinkti taikant kitus atrankos metodus, pavyzdžiui, atsitiktinę atranką programine įranga, su sąlyga, kad užtikrinama, jog pasitelkiant tuos metodus yra deramai atsižvelgiama į specialisto patirtį ir kompetenciją. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti dėl priemonių paprieštarauti specialisto atrankimui ar skyrimui arba paprašyti specialistą pakeisti, pavyzdžiui, per kreditorių komitetą;
- (89) specialistams turėtų būti taikomi priežiūros ir reguliavimo mechanizmai, kurie turėtų apimti veiksmingas priemones, kurių reikia imtis netinkamai savo pareigas atliekančių specialistų atskaitomybei užtikrinti: tokias priemones kaip specialistui mokamo mokesčio sumažinimas, jo pašalinimas iš specialistų, kurie gali būti skiriami nemokumo bylose, sąrašo ar grupės; ir, kai tikslinga, drausminės, administracinės arba baudžiamosios sankcijos. Tokiais priežiūros ir reguliavimo mechanizmais turėtų būti nedaromas poveikis nacionalinės teisės nuostatoms dėl civilinės atsakomybės už žalą dėl sutartinių ar nesutartinių prievolių nesilaikymo. Valstybių narių neturėtų būti reikalaujama steigti specialių institucijų ar įstaigų. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad informacija apie specialistų priežiūrą vykdančias institucijas arba įstaigas būtų viešai prieinama. Informacijai pateikti pakanka nuorodos į, pavyzdžiui, teisminę ar administracinę instituciją. Iš esmės tokius standartus galima užtikrinti nekuriant naujų profesijų ar kvalifikacijų nacionalinėje teisėje. Valstybės narės turėtų galėti šias nuostatas dėl specialistų mokymo ir priežiūros taikyti ir kitiems specialistams, kuriems ši direktyva netaikoma. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos nustatyti, kad ginčams dėl specialistų darbo užmokesčio būtų teikiamas pirmumas kitų procedūrų atžvilgiu;
- (90) siekiant dar labiau sutrumpinti procedūrų trukmę, sudaryti palankesnes sąlygas kreditoriams veiksmingiau dalyvauti restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose ir užtikrinti panašias sąlygas tarp kreditorių, nepriklausomai nuo jų buvimo vietos Sąjungoje, valstybės narės turėtų nustatyti nuostatas, leidžiančias skolininkams, kreditoriams, specialistams ir teisminėms bei administracinėms institucijoms naudoti elektroninio ryšio priemones. Todėl turėtų būti sudaryta galimybė elektroninio ryšio būdu atlikti tokius procesinius veiksmus kaip kreditorių reikalavimų pateikimas, pranešimų kreditoriams siuntimas arba prieštaravimų ir skundų pateikimas. Valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad pranešimai kreditoriui gali būti siunčiami tik elektroniniu būdu tuo atveju, jeigu atitinkamas kreditorius anksčiau yra davęs sutikimą dėl elektroninių ryšių palaikymo;

- (91) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų šalys neturėtų būti įpareigosotos naudotis elektroninėmis ryšių priemonėmis, jeigu toks naudojimas nėra privalomas pagal nacionalinę teisę, nedarant poveikio valstybių narių galimybei nustatyti privalomą elektroninio dokumentų pateikimo ir įteikimo restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose sistemą. Valstybės narės turėtų galėti pasirinkti elektroninių ryšių priemones. Tarp tokių priemonių pavyzdžių galėtų būti tuo tikslu sukurta sistema tokių dokumentų elektroniniam perdavimui arba el. pašto naudojimas, nekludant valstybėms narėms įdiegti elektroninio perdavimo saugumo užtikrinimo funkcijas, pavyzdžiui, elektroninį parašą, arba tokias patikimumo užtikrinimo paslaugas kaip elektroninio registruoto pristatymo paslaugas, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 ⁽¹⁷⁾;
- (92) šios direktyvos įgyvendinimo ir taikymo stebėsenos tikslais svarbu rinkti patikimus ir palyginamus duomenis apie restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų rezultatus. Todėl valstybės narės turėtų rinkti ir agreguoti duomenis, kurie būtų pakankamai išsamūs, kad būtų galima tiksliai įvertinti, kaip Direktyva veikia praktiškai, ir turėtų tuos duomenis pateikti Komisijai. Komisija, padedama komiteto, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011 ⁽¹⁸⁾, turėtų nustatyti pateikimo formą, kuri naudojama tokiems duomenims perduoti Komisijai. Formoje turėtų būti numatytas procedūrų pagrindinių rezultatų, kurie yra bendri visoms valstybėms narėms, galutinis sąrašas. Pavyzdžiui, restruktūrizavimo procedūros atveju tarp tokių pagrindinių rezultatų galėtų būti: teismo tvirtinamas planas, teismo netvirtinamas planas, restruktūrizavimo procedūros, keičiamos likvidavimo procedūromis arba užbaigiamos, kadangi likvidavimo procedūros buvo pradėtos teismui dar nepatvirtinus plano. Valstybių narių neturėtų būti reikalaujama pateikti tų procedūrų, kurios baigiamos prieš imantis atitinkamų priemonių, suskirstymo pagal rezultatų tipus, tačiau vietoj to galėtų pateikti bendrą visų procedūrų, kurios paskelbtos nepriimtiniomis, yra atmetos arba atšauktos dar jų nepradėjus, skaičių;
- (93) pateikimo formoje turėtų būti pateikiamas parinkčių, į kurias valstybės narės galėtų atsižvelgti nustatydamos skolininko dydį, sąrašas, remiantis vienu ar keliais MVĮ ir didelių įmonių apibrėžties elementais, kurie yra bendri visoms valstybėms narėms. Sąraše turėtų būti numatyta galimybė nustatyti skolininko dydį tik pagal darbuotojų skaičių. Formoje taip pat turėtų būti nustatyti vidutinių išlaidų ir vidutinių reikalavimų patenkinimo lygių elementai, apie kuriuos valstybės narės turėtų galėti savanoriškai rinkti duomenis; pateiktos gairės dėl elementų, į kuriuos būtų galima atsižvelgti, kai valstybės narės naudoja imčių metodą, pavyzdžiui, dėl imčių dydžių siekiant užtikrinti, kad jos būtų reprezentatyvios geografinio pasiskirstymo, skolininkų dydžio ir sektoriaus atžvilgiu; ir turėtų būti numatyta galimybė valstybėms narėms pateikti bet kokios papildomos informacijos, pavyzdžiui, apie visą skolininkų turto ir įsipareigojimų sumą;
- (94) finansų rinkų stabilumas labai priklauso nuo susitarimų dėl finansinio įkaito, visų pirma, kai įkaitas teikiamas dalyvaujant nurodytose sistemose arba centrinio banko operacijose ir kai įkaito vertė užtikrinama pagrindinėms sandorio šalims. Kadangi kaip garantinio įkaito pateiktų finansinių priemonių vertė gali labai kisti, itin svarbu jas realizuoti greitai, kol ši vertė nesumažėjo. Todėl direktyvų 98/26/EB ⁽¹⁹⁾ ir 2002/47/EB ⁽²⁰⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos turėtų būti taikomos, nepaisant šios direktyvos nuostatų. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas neturi poveikio užskaitos susitarimams, įskaitant baigiamąją užskaitą, net ir tada, kai jiems netaikomos direktyvos 98/26/EB, 2002/47/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012, jei tokie susitarimai yra vykdytini pagal atitinkamos valstybės narės teisės aktus net išskėlus nemokumo bylą.

⁽¹⁷⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).

⁽¹⁸⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmo taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽¹⁹⁾ 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose (OL L 166, 1998 6 11, p. 45).

⁽²⁰⁾ 2002 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito (OL L 168, 2002 6 27, p. 43).

Tai galėtų liesti didelį skaičių pagrindinių susitarimų, kuriuos tiek ne finansų sandorio šalys, tiek finansų sandorio šalys plačiai naudoja finansų, energijos ir biržos prekių rinkose. Tokiais susitarimais sumažinama sisteminė rizika, visų pirma išvestinių finansinių priemonių rinkose. Todėl tokiems susitarimams galėtų būti netaikomi apribojimai, kurie nemokumo teisės aktais nustatomi sutartims, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė. Atitinkamai valstybėms narėms taip pat turėtų būti leidžiama nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas neturi poveikio teisės aktų nustatytiems užskaitos, įskaitant baigiamąją užskaitą, susitarimams, kurie taikomi pradėjus taikyti nemokumo procedūras. Tačiau atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas turėtų būti taikomas sumai, kuri gaunama atlikus užskaitos, įskaitant baigiamąją užskaitą, susitarimų operaciją;

- (95) valstybės narės, kurios yra 2001 m. lapkričio 16 d. Keiptaune pasirašytos Konvencijos dėl tarptautinių interesų, susijusių su mobiliąja įranga, ir jos protokolų šalys, turėtų galėti toliau laikytis savo esamų tarptautinių įsipareigojimų. Šios direktyvos nuostatos dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų turėtų būti taikomos su nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, reikalingomis siekiant užtikrinti, kad tų direktyvos nuostatų taikymas nedarytų poveikio tos konvencijos ir jos protokolų taikymui;
- (96) bendrovių teisė neturėtų kelti pavojaus veiksmingam restruktūrizavimo plano priėmimo ir įgyvendinimo procesui. Todėl valstybės narės turėtų galėti nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 ⁽²¹⁾ nustatytų reikalavimų dėl pareigų sušaukti visuotinį susirinkimą ir pirmumo tvarka pasiūlyti akcijas esamiems akcininkams, tokia apimtimi ir tokį laikotarpį, kiek reikia užtikrinti, kad akcininkai nesužlugdytų restruktūrizavimo pastangų piktnaudžiaudami toje direktyvoje nustatytais teisėmis. Pavyzdžiui, valstybės narėms gali reikėti nukrypti nuo pareigos sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą arba nuo normalių laikotarpių tais atvejais, kai vadovybė turi imtis skubių veiksmų bendrovės turtui apsaugoti, pavyzdžiui, kreipdamasi dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo, ir kai staigiai prarandama didelė pasirašytojo kapitalo dalis ir kyla nemokumo tikimybė. Nuo bendrovių teisės nukrypti leidžiančios nuostatos taip pat galėtų būti reikalingos, kai restruktūrizavimo plane numatoma išleisti naujų akcijų, kurios pirmumo tvarka galėtų būti pasiūlytos kreditoriams kaip skolų konvertavimas į nuosavybės vertybinius popierius, arba sumažinti pasirašytojo kapitalo sumą įmonės dalių perleidimo atveju. Tokios nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų galioti ribotą laiką, t. y. tiek, kiek, valstybių narių nuomone, tokios nukrypti leidžiančios nuostatos yra būtinos prevencinio restruktūrizavimo sistemos nustatymui. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos nukrypti nuo bendrovių teisės taisyklių visiškai ar iš dalies neribotu arba ribotu laikotarpiu, jeigu jos užtikrina, kad jų bendrovių teisės reikalavimai nekelia pavojaus restruktūrizavimo proceso veiksmingumui, arba jeigu valstybės narės turi kitų, ne mažiau veiksmingų priemonių užtikrinti, kad akcininkai nepagrįstai nekludytų priimti arba įgyvendinti restruktūrizavimo planą, pagal kurį būtų atkurtas įmonės gyvybingumas. Atsižvelgdamos į tai, valstybės narės turėtų teikti ypač daug dėmesio nuostatų, susijusių su atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu ir restruktūrizavimo plano patvirtinimu, veiksmingumui – jis neturėtų pernelyg nukentėti dėl visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ar jų rezultatų. Todėl Direktyva (ES) 2017/1132 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista. Valstybės narės turėtų turėti tam tikrą diskreciją vertinant, kokių nukrypti leidžiančių nuostatų reikia pagal nacionalinę bendrovių teisę siekiant veiksmingai įgyvendinti šią direktyvą, ir taip pat turėtų galėti numatyti panašias Direktyvos (ES) 2017/1132 išimtis nemokumo bylų atveju, kurioms netaikoma ši direktyva, tačiau kuriose leidžiama imtis restruktūrizavimo priemonių;
- (97) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, reikalingi duomenų perdavimo formai nustatyti ir vėliau pakeisti. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;
- (98) Komisija turėtų atlikti tyrimą siekiant įvertinti, ar būtina pateikti pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl nemokumo asmenų, kurie nevykdo prekybos, neužsiima verslu, amatu ar profesija ir kurie kaip vartotojai būdami sąžiningi laikinai arba galutinai negali sumokėti skolų suėjus terminui. Tokiu tyrimu turėtų būti nustatyta, ar tiems asmenims turi būti užtikrinta galimybė naudotis pagrindinėmis prekėmis ir paslaugomis, kad jie galėtų turėti deramas gyvenimo sąlygas;
- (99) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽²²⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie savo perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;

⁽²¹⁾ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46).

⁽²²⁾ OLC 369, 2011 12 17, p. 14.

(100) kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, nes dėl nacionalinių restruktūrizavimo ir nemokumo sistemų skirtumų ir toliau būtų sudaromos kliūtys laisvam kapitalo judėjimui ir įsisteigimo laisvei, tų tikslų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(101) 2017 m. birželio 7 d. Europos Centrinis Bankas pateikė savo nuomonę ⁽²³⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės dėl:

- a) prevencinio restruktūrizavimo sistemų, kuriomis gali naudotis finansinių sunkumų patiriantys skolininkai iškilus nemokumo tikimybei, siekiant užkirsti kelią nemokumui ir užtikrinti skolininko gyvybingumą;
- b) nemokių verslininkų skolų panaikinimo procedūrų ir
- c) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumo didinimo priemonių.

2. Ši direktyva netaikoma šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms procedūroms, susijusioms su skolininkais, kurie yra:

- a) draudimo įmonės ar perdraudimo įmonės, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 1 ir 4 punktuose;
- b) kredito įstaigos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 punkte;
- c) investicinės įmonės ar kolektyvinio investavimo subjektai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 7 punktuose;
- d) pagrindinės sandorio šalys, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 2 straipsnio 1 punkte;
- e) centriniai vertybinių popierių depozitoriumai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 909/2014 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- f) kitos finansų įstaigos ir subjektai, išvardyti Direktyvos 2014/59/ES 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje;
- g) viešojo sektoriaus institucijos pagal nacionalinę teisę ir
- h) fiziniai asmenys, kurie nėra verslininkai.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad ši direktyva netaikoma 1 dalyje nurodytoms procedūroms, susijusioms su skolininkais, kurie yra kiti finansines paslaugas teikiantys finansų subjektai nei tie, kurie yra nurodyti šio straipsnio 2 dalyje ir kuriems taikoma speciali tvarka, pagal kurią nacionalinės priežiūros ar pertvarkymo institucijos turi plataus masto įsikišimo įgaliojimus, panašius į tuos, kurie nustatyti Sąjungos ir nacionalinėje teisėje 2 dalies nurodytiems finansų subjektams. Valstybės narės praneša Komisijai apie tą specialią tvarką.

4. Valstybės narės gali išplėsti 1 dalies b punkte nurodytų procedūrų taikymo sritį, įtraukdamos į ją ir nemokius fizinius asmenis, kurie nėra verslininkai.

Valstybės narės gali 1 dalies a punktą taikyti tik juridiniams asmenims.

⁽²³⁾ OLC 236, 2017 7 21, p. 2.

5. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalies a punkte nurodytos prevencinio restruktūrizavimo sistemos neapima toliau nurodytų reikalavimų arba nedaro jiems poveikio:

- a) esamų arba buvusių darbuotojų esamų ir būsimų reikalavimų;
- b) iš šeimos santykių, giminystės, santuokos arba svainystės kylančių išlaikymo reikalavimų; arba
- c) reikalavimų, kurie kyla dėl skolininko deliktinės atsakomybės.

6. Valstybės narės užtikrina, kad prevencinio restruktūrizavimo sistemos neturėtų poveikio sukauptoms teisėms į profesinių pensijų išmokas.

2 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) restruktūrizavimas – priemonės, kuriomis siekiama restruktūrizuoti skolininko verslą ir kurios apima skolininko turto ir įsipareigojimų arba bet kurios kitos skolininko kapitalo struktūros dalies sudėties, sąlygų ar struktūros pakeitimą, pavyzdžiui, turto ar verslo dalių pardavimą ir, kai tai nustatyta pagal nacionalinę teisę, įmonės kaip veikiančio verslo pardavimą, taip pat visus būtinus veiklos pokyčius arba šių elementų derinį;
- 2) paveiktos šalys – kreditoriai, įskaitant, kai taikytina pagal nacionalinę teisę, darbuotojus, arba kreditorių grupės ir, kai taikytina pagal nacionalinę teisę, dalininkai, kurių atitinkamai reikalavimams arba interesams restruktūrizavimo planas daro tiesioginį poveikį;
- 3) dalininkas – asmuo, turintis skolininko nuosavybės arba skolininko verslo dalį, įskaitant akcininką tiek, kiek tas asmuo nėra kreditorius;
- 4) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas – kreditoriaus teisės užtikrinti reikalavimo skolininkui ir, jei taip numatyta nacionalinėje teisėje, užtikrinimą teikiančiai trečiajai šaliai įvykdymo teismo, administracinio arba kito proceso kontekste laikinas sustabdymas arba teisės paimiti ar realizuoti skolininko turtą arba verslą be teismo laikinas sustabdymas teisminės arba administracinės institucijos nurodymu arba teisės aktų nustatyta tvarka;
- 5) sutartis, kurios vykdymo terminas dar nepasibaigė – skolininko ir vieno ar kelių kreditorių sutartis, pagal kurią šalys dar turi neįvykdytų prievolių tuo metu, kai suteikiamas arba taikomas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas;
- 6) kreditorių interesų kriterijus – kriterijus, kuris tenkinamas, jeigu joks prieštaraujantis kreditorius dėl restruktūrizavimo plano negali atsidurti prastesnėje padėtyje nei būtų tuo atveju, jei pagal nacionalinę teisę būtų taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas, nei likvidavimo atveju, neatsižvelgiant į tai, ar turtas parduodamas dalimis ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, nei kito geriausio alternatyvaus scenarijaus taikymo atveju, jei restruktūrizavimo planas nebuvo patvirtintas;
- 7) naujo finansavimo priemonės – esamo arba naujo kreditoriaus teikiama bet kokia nauja finansinė parama siekiant įgyvendinti restruktūrizavimo planą, kuri yra įtraukta į tą restruktūrizavimo planą;
- 8) tarpinio finansavimo priemonės – esamo ar naujo kreditoriaus teikiama bet kokia nauja finansinė parama, kuri apima bent finansinę paramą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo metu ir kuri yra pagrįsta bei nedelsiant reikalinga, kad skolininko įmonė galėtų tęsti veiklą arba būtų išsaugota ar padidinta tos įmonės vertė;
- 9) verslininkas – prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla besiverčiantis fizinis asmuo;
- 10) visiškas skolų panaikinimas – išieškojimo iš verslininkų jų panaikinamų skolų galimybės atėmimas arba pačių likusių panaikinamų skolų nurašymas pagal procedūrą, kuri gali apimti turto realizavimą arba skolų grąžinimo planą, arba abi šias priemones;
- 11) skolų grąžinimo planas – nustatytų sumų, kurias nurodytomis dienomis nemokus verslininkas moka kreditoriams, mokėjimų programa arba tam tikros verslininko disponuojamųjų pajamų dalies periodiniai pervedimai kreditoriams skolų panaikinimo laikotarpiu;

- 12) restruktūrizavimo srities specialistas – bet koks asmuo ar įstaiga, teisminės arba administracinės institucijos paskirti vykdyti visų pirma vieną ar kelias iš šių užduočių:
 - a) padėti skolininkui ar kreditoriams parengti restruktūrizavimo planą arba dėl jo derėtis;
 - b) prižiūrėti skolininko veiklą derybų dėl restruktūrizavimo plano laikotarpiu ir apie ją pranešti teisminei arba administracinei institucijai;
 - c) derybų laikotarpiu perimti dalinę skolininko turto arba reikalų kontrolę.
2. Šioje direktyvoje toliau nurodytos sąvokos yra suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos nacionalinėje teisėje:
 - a) nemokumas;
 - b) nemokumo tikimybė;
 - c) labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ).

3 straipsnis

Ankstyvasis perspėjimas ir galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai galėtų naudotis viena arba keliomis aiškiais ir skaidriomis ankstyvojo perspėjimo priemonėmis, kuriomis galima nustatyti aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti nemokumo tikimybė, ir kurios galėtų jiems pranešti, kad reikia nedelsiant imtis veiksmų.

Taikydamos pirmą pastraipą valstybės narės gali naudotis naujausiomis informacinėmis technologijomis pranešimams ir informacijai teikti.

2. Ankstyvojo perspėjimo priemonės gali apimti:

- a) įspėjimo mechanizmus, kai skolininkas nėra įvykdęs tam tikrų rūšių mokėjimų;
- b) viešųjų arba privačiųjų organizacijų konsultavimo paslaugas;
- c) paskatas, nustatytas nacionalinėje teisėje, skirtas svarbios informacijos apie skolininką turinčioms trečiosioms šalims, kaip antai apskaitininkams, mokesčių ir socialinės apsaugos institucijoms, kad skolininko dėmesys būtų atkreiptas į neigiamą tendenciją.

3. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai ir darbuotojų atstovai galėtų susipažinti su atitinkama naujausia informacija apie esamas ankstyvojo perspėjimo priemones, taip pat apie procedūras ir priemones, susijusias su restruktūrizavimu ir skolų panaikinimu.

4. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie galimybes naudotis ankstyvojo perspėjimo priemonėmis yra viešai prieinama internete ir kad ji yra lengvai prieinama ir pateikiama vartotojui patogiu būdu, visų pirma MVĮ.

5. Valstybės narės gali darbuotojų atstovams teikti paramą, reikalingą skolininko ekonominei situacijai įvertinti.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

PREVENGINIO RESTRUKTŪRIZAVIMO SISTEMOS

I SKYRIUS

Galimybė pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistemomis

4 straipsnis

Galimybė pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistemomis

1. Valstybės narės užtikrina, kad iškilus nemokumo tikimybei skolininkai galėtų pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistema, kuri leistų jiems restruktūrizuotis, siekiant užkirsti kelią nemokumui ir užtikrinti jų gyvybingumą, nedarant poveikio kitiems sprendimams vengiant nemokumo, tokiu būdu apsaugant darbo vietas ir išlaikant verslą.

2. Valstybės narės gali nustatyti, kad skolininkams, nuteistiems už šiurkščius apskaitos ar buhalterijos prievolių pažeidimus pagal nacionalinę teisę, prevencinio restruktūrizavimo sistema galima būtų pasinaudoti tik po to, kai tie skolininkai ėmėsi tinkamų priemonių, kad būtų pašalintos problemos, dėl kurių buvo priimtas nuosprendis, siekiant kreditoriams suteikti būtiną informaciją, kad jie galėtų priimti sprendimą derybų dėl restruktūrizavimo metu.

3. Valstybės narės nacionalinėje teisėje gali toliau taikyti arba nustatyti gyvybingumo tikrinimą su sąlyga, kad tokio tikrinimo tikslas yra atskirti skolininkus, kurie neturi gyvybingumo perspektyvų, ir kad jį būtų galima atlikti nedarant žalos skolininko turtui.

4. Valstybės narės gali nustatyti apribojimus, kiek kartų per tam tikrą laikotarpį skolininkas gali pasinaudoti pagal šią direktyvą numatytą prevencinio restruktūrizavimo sistema.

5. Šioje direktyvoje numatytą prevencinio restruktūrizavimo sistemą gali sudaryti viena arba kelios procedūros, priemonės arba nuostatos; kai kurios iš jų gali būti taikomos neteisminiu būdu, nedarant poveikio jokioms kitoms restruktūrizavimo sistemoms pagal nacionalinę teisę.

Valstybės narės užtikrina, kad tokia restruktūrizavimo sistema skolininkams ir paveiktoms šalims būtų nuosekliai užtikrinamos teisės ir apsaugos priemonės, numatytos šioje antraštinėje dalyje.

6. Valstybės narės gali priimti nuostatas, kuriomis teisminių arba administracinių institucijų kišimasis į prevencinio restruktūrizavimo sistemas yra leidžiamas tik tada, kai tai būtina ir proporcinga, kartu užtikrinamos, kad būtų apsaugotos paveiktų šalių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų teisės.

7. Šioje direktyvoje nustatytais prevencinio restruktūrizavimo sistemomis gali naudotis skolininkai, kurie dėl to pateikia prašymą.

8. Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad skolininkui sutinkant prevencinio restruktūrizavimo sistemomis pagal šią direktyvą būtų galima pasinaudoti ir kreditorių bei darbuotojų atstovų prašymu. Valstybės narės gali tokį reikalavimą gauti skolininko pritarimą taikyti tik tais atvejais, kai skolininkai yra MVĮ.

2 SKYRIUS

Derybų dėl prevencinio restruktūrizavimo planų palengvinimas

5 straipsnis

Savo turtu disponuojantis skolininkas

1. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai, kurie taiko prevencinio restruktūrizavimo procedūras, ir toliau galėtų visiškai arba bent iš dalies kontroliuoti savo turtą ir kasdienės savo įmonės veiklos operacijas.

2. Kai būtina, teisminė arba administracinė institucija sprendimą dėl restruktūrizavimo srities specialisto paskyrimo priima kiekvienu atskiru atveju, išskyrus tam tikras aplinkybes, kai valstybės narės gali reikalauti kiekvienu atveju paskirti tokį specialistą privalomai.

3. Valstybės narės sudaro galimybes paskirti restruktūrizavimo srities specialistą, kuris padėtų skolininkui ir kreditoriams derėtis dėl plano ir jį rengti bent šiais atvejais:

- a) jei teisminė arba administracinė institucija nustato bendrą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą pagal 6 straipsnio 3 dalį ir jei teisminė arba administracinė institucija nusprendžia, kad toks specialistas yra būtinas šalių interesams apsaugoti;
- b) jei restruktūrizavimo planą teisminė arba administracinė institucija turi patvirtinti taikydama prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymą, kaip nustatyta 11 straipsnyje; arba
- c) jei to prašo skolininkas arba kreditorių dauguma su sąlyga, kad pastaruoju atveju specialistui skirtas išlaidas padengia kreditoriai.

6 straipsnis

Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, taikant prevencinio restruktūrizavimo sistemą, skolininkai gali pasinaudoti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu siekiant remti derybas dėl restruktūrizavimo plano.

Valstybės narės gali numatyti, kad teisminės arba administracinės institucijos gali atsisakyti suteikti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, kai toks sustabdymas nėra būtinas arba kai juo nebūtų pasiekta pirmoje pastraipoje nurodyto tikslo.

2. Nedarant poveikio 4 ir 5 dalims, valstybės narės užtikrina, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas gali apimti visų rūšių reikalavimus, įskaitant užtikrintus reikalavimus ir pirmaeilius reikalavimus.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas gali būti bendras, taikomas visiems kreditoriams, arba gali būti ribotas, taikomas vienam ar keliems atskiriems kreditoriams arba vienai ar kelioms kreditorių kategorijoms.

Jei sustabdymas yra ribotas, jis taikomas tik kreditoriams, kuriems pagal nacionalinę teisę pranešta apie 1 dalyje nurodytas derybas dėl restruktūrizavimo plano arba apie sustabdymą.

4. Valstybės narės tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis gali atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo taikymo sričiai nepriskirti tam tikrų reikalavimų arba reikalavimų kategorijų, kai toks nepriskyrimas tinkamai pagrįstas ir kai:

a) nėra tikėtina, kad vykdymo užtikrinimas sukels pavojų įmonės restruktūrizavimui, arba

b) sustabdymas nepagrįstai pažeistų tų reikalavimų kreditorių interesus.

5. 2 dalis netaikoma darbuotojų reikalavimams.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali 2 dalį taikyti tokiems reikalavimams, jeigu valstybės narės užtikrina (ir tokiu mastu, koku užtikrina), kad taikant prevencinio restruktūrizavimo sistemas tokių reikalavimų patenkinimas garantuojamas užtikrinant panašų apsaugos lygį.

6. Pirminis atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis turi būti ne ilgesnis kaip keturi mėnesiai.

7. Nepaisant 6 dalies, valstybės narės gali nustatyti, kad teisminės arba administracinės institucijos skolininko, kreditoriaus arba, kai taikytina, restruktūrizavimo srities specialisto prašymu gali pratęsti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpį arba suteikti naują atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpį. Toks atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpio pratęsimas arba naujas laikotarpis suteikiamas tik jei, atsižvelgiant į aiškiai apibrėžtas aplinkybes, akivaizdu, kad toks pratęsimas arba naujas sustabdymo laikotarpis yra tinkamai pagrįstas, pavyzdžiui:

a) derantis dėl restruktūrizavimo plano padaryta tinkama pažanga;

b) pratęsus atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą nėra nepagrįstai pažeidžiamos paveiktų šalių teisės arba interesai arba

c) jei pagal nacionalinę teisę skolininkui dar neiškelta nemokumo byla, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu.

8. Visas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis, įskaitant pratęsimus ir atnaujinimus, negali būti ilgesnis kaip dvylika mėnesių.

Jeigu valstybės narės pasirenka šią direktyvą įgyvendinti taikydamos vieną arba kelias procedūras arba priemones, kurios neatitinka pranešimo sąlygų pagal Reglamento (ES) 2015/848 A priedą, visas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis taikant tokias procedūras apribojamas iki keturių mėnesių, jei ne daugiau kaip prieš tris mėnesius iki prašymo pradėti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą pateikimo skolininko pagrindinių interesų vieta buvo perkelta į kitą valstybę narę.

9. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės arba administracinės institucijos galėtų panaikinti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą šiais atvejais:

a) sustabdymas nebeatitinka tikslo remti derybas dėl restruktūrizavimo plano, pavyzdžiui, jei paaiškėja, kad kreditoriai, kartu sudarantys dalį, pagal nacionalinę teisę galinčią užkirsti kelią restruktūrizavimo plano priėmimui, nepritaria tolesnėms deryboms;

b) to prašo skolininkas arba restruktūrizavimo srities specialistas;

- c) jei taip numatyta nacionalinėje teisėje – jei dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo yra arba būtų nepagrįstai pažeidžiami vieno ar kelių kreditorių arba vienos ar kelių kreditorių grupių interesai; arba
- d) jei taip numatyta nacionalinėje teisėje – jei sustabdymas tampa kreditoriaus nemokumo priežastimi.

Valstybės narės gali riboti pirmoje pastraipoje nustatytas galias panaikinti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą tais atvejais, kai kreditoriai neturėjo galimybės būti išklausti iki sustabdymo įsigaliojimo arba prieš teisminei arba administracinei institucijai pradžiant sustabdymo laikotarpį.

Valstybės narės gali numatyti trumpiausią laikotarpį, nevirsijantį 6 dalyje nustatyto laikotarpio, per kurį atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas negali būti panaikintas.

7 straipsnis

Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo padariniai

1. Kai atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpiu skolininkui kyla nacionalinėje teisėje numatyta pareiga kreiptis dėl nemokumo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimu, ta pareiga suspenduojama iki to sustabdymo laikotarpio pabaigos.
2. Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas pagal 6 straipsnį iki sustabdymo laikotarpio pabaigos vieno ar kelių kreditorių prašymu sustabdo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimą.
3. Valstybės narės gali nukrypti nuo 1 ir 2 dalių tais atvejais, kai skolininkas negali sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad teisminė arba administracinė institucija galėtų nuspręsti išsaugoti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo daromą teigiamą poveikį, jeigu, atsižvelgiant į atvejo aplinkybes, nemokumo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimas neatitiktų kreditorių bendrojo intereso.
4. Valstybės narės numato taisykles, pagal kurias kreditoriams, kuriems taikomas sustabdymas, neleidžiama atsisakyti vykdyti esminių sutarčių, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, arba jas nutraukti, anksčiau laiko užbaigti arba kitaip keisti skolininko nenaudai, skolų, kurios atsirado prieš sustabdymą tik dėl to, kad skolininkas jų nesumokėjo, atžvilgiu. Esminės sutartys, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, turi būti suprantamos kaip sutartys, kurios yra būtinos, kad įmonė galėtų tęsti kasdieninę veiklą, įskaitant tiekimo sutartis, ir dėl kurių nutraukimo skolininkas nebegalėtų vykdyti veiklos.

Pirma pastraipa nekludoma valstybėms narėms suteikti tokiems kreditoriams tinkamas apsaugos priemones, kad dėl tos pastraipos nebūtų nepagrįstai pažeisti tų kreditorių interesai.

Valstybės narės gali nustatyti, kad ši dalis būtų taikoma ir ne esminėms sutartims, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė.

5. Valstybės narės užtikrina, kad kreditoriams nebūtų leidžiama atsisakyti vykdyti sutarčių, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, arba jas nutraukti, anksčiau laiko užbaigti arba kitaip keisti skolininko nenaudai remiantis sutarties nuostata, kurioje tokios priemonės numatytos, vien todėl, kad:
 - a) pateiktas prašymas pradėti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą;
 - b) pateiktas prašymas dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo;
 - c) pradėta prevencinio restruktūrizavimo procedūra arba
 - d) suteiktas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas.
6. Valstybės narės gali nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas netaikomas užskaitos susitarimams, įskaitant baigiamosios užskaitos susitarimus, sudarytiems finansų, energijos ir biržos prekių rinkose, net ir tomis aplinkybėmis, kai 31 straipsnio 1 dalis netaikoma, jei tokie susitarimai yra vykdytini pagal nacionalinę nemokumo teisę. Tačiau sustabdymas taikomas tais atvejais, kai kreditorius siekia užtikrinti, kad būtų įvykdytas jo reikalavimas skolininko atžvilgiu, kylantis iš užskaitos susitarimo vykdymo.

Pirma pastraipa netaikoma prekių tiekimo, paslaugų teikimo arba energijos tiekimo sutartims, kurios reikalingos, kad skolininkas galėtų vykdyti veiklą, nebent tokios sutartys yra pozicijos, kuriomis prekiaujama biržoje arba kitoje rinkoje, t. y. tokios, kurios bet kuriuo metu gali būti pakeistos kitomis sutartimis dabartine rinkos verte.

7. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis pasibaigia, o restruktūrizavimo planas nėra priimtas, nemokumo procedūra, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, nebūtų pradėdama savaime, nebent yra tenkinamos kitos nacionalinėje teisėje nustatytos tokio pradėjimo sąlygos.

3 SKYRIUS

Restruktūrizavimo planai

8 straipsnis

Restruktūrizavimo planų turinys

1. Valstybės narės reikalauja, kad restruktūrizavimo planuose, pateikiamuose priimti pagal 9 straipsnį arba pateikiamuose teisminei arba administracinei institucijai patvirtinti pagal 10 straipsnį, būtų pateikta bent ši informacija:

- a) skolininko tapatybė;
 - b) skolininko turtas ir išsipareigojimai restruktūrizavimo plano pateikimo metu, įskaitant turto vertę, skolininko ekonominės padėties ir darbuotojų padėties aprašymas ir skolininko sunkumų priežasčių ir masto aprašymas;
 - c) paveiktos šalys, konkrečiai įvardijant kiekvieną šalį arba apibūdinant pagal skolų kategorijas pagal nacionalinę teisę, taip pat jų reikalavimai ar interesai, į kuriuos atsižvelgiama restruktūrizavimo plane;
 - d) kai taikytina, grupės, į kurias paveiktos šalys yra suskirstytos restruktūrizavimo plano priėmimo tikslu, ir atitinkamos kiekvienos grupės reikalavimų ir interesų sumos;
 - e) kai taikytina, šalys, konkrečiai įvardijant kiekvieną šalį arba apibūdinant pagal skolų kategorijas, vadovaujantis nacionaline teise, kurios nėra paveiktos restruktūrizavimo plano, kartu pateikiant priežasčių, dėl kurių siūloma jų nepaveikti, aprašymą;
 - f) kai taikytina, restruktūrizavimo srities specialisto tapatybė;
 - g) restruktūrizavimo plano sąlygos, visų pirma įskaitant:
 - i) bet kokias siūlomas restruktūrizavimo priemones, kaip nurodyta 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
 - ii) kai taikytina, bet kokių siūlomų restruktūrizavimo priemonių trukmę;
 - iii) informacijos teikimo ir konsultacijų su darbuotojų atstovais pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę sąlygas;
 - iv) kai taikytina, bendrus padarinius užimtumui, kaip antai dėl darbuotojų atleidimo, sutrumpinto darbo laiko ir pan.;
 - v) numatomus skolininko finansinius srautus, jei numatyta pagal nacionalinę teisę, ir
 - vi) naujo finansavimo priemones, kurių tikimasi pagal restruktūrizavimo planą, ir priežastis, kodėl jos būtinos tam planui įgyvendinti;
 - h) motyvų pareiškimas, kuriame paaiškinama, kodėl galima pagrįstai tikėtis, kad restruktūrizavimo planas leis išvengti skolininko nemokumo ir užtikrinti jo verslo gyvybingumą, įskaitant būtinas išankstines sąlygas sėkmingam plano įgyvendinimui. Valstybės narės gali reikalauti, kad tą motyvų pareiškimą pateiktų arba patvirtintų išorės ekspertas arba restruktūrizavimo srities specialistas, jei toks specialistas paskiriamas.
2. Valstybės narės internete pateikia restruktūrizavimo planams rengti skirtus išsamius kontrolinius sąrašus, pritaikytus prie MVI poreikių. Tokie kontroliniai sąrašai turi apimti praktines rekomendacijas dėl to, kaip restruktūrizavimo planai turi būti rengiami pagal nacionalinę teisę.

Kontrolinis sąrašas paskelbiamas valstybės narės oficialia kalba arba kalbomis. Valstybės narės apsvaisto galimybę šį kontrolinį sąrašą paskelbti bent viena kita kalba, visų pirma tarptautiniame versle vartojama kalba.

9 straipsnis

Restruktūrizavimo planų priėmimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nepriklausomai nuo to, kas pateikia prašymą taikyti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą pagal 4 straipsnį, skolininkai turi teisę pateikti restruktūrizavimo planus paveiktoms šalims priimti.

Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad kreditoriai ir restruktūrizavimo srities specialistai turi teisę pateikti restruktūrizavimo planus, ir kokioms sąlygomis jie tai gali padaryti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad paveiktos šalys turėtų teisę balsuoti dėl restruktūrizavimo plano priėmimo.

Šalys, kurioms restruktūrizavimo planas poveikio nedaro, neturi balsavimo teisių priimant tą planą.

3. Nepaisant 2 dalies, valstybės narės gali nustatyti, kad teisės balsuoti neturi:

- a) dalininkai;
- b) kreditoriai, kurių reikalavimai, taikant įprastą likvidavimo prioritetų eiliškumą, neturi pirmumo paprastųjų užtikrinimo priemonės neturinčių kreditorių reikalavimų atžvilgiu, arba
- c) bet kokia su skolininku arba skolininko įmone susijusi šalis, kurios atveju esama interesų konflikto pagal nacionalinę teisę.

4. Valstybės narės užtikrina, kad paveiktos šalys būtų išskirtos į atskiras grupes, kurios atspindėtų pakankamą intereso bendrumą, grindžiamą patikrinimais kriterijais, laikantis nacionalinės teisės. Mažų mažiausiai, kreditoriai, turintys užtikrintų ir neužtikrintų reikalavimų, turi būti išskirti į atskiras grupes restruktūrizavimo plano priėmimo tikslais.

Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad darbuotojų reikalavimai būtų nagrinėjami kaip atskira savarankiška grupė.

Valstybės narės gali nustatyti, kad skolininkai, kurie yra MVL, gali pasirinkti neišskirti paveiktų šalių į atskiras grupes.

Valstybės narės nustato tinkamas priemones, kuriomis užtikrinama, kad grupės būtų sudaromos tinkamai atsižvelgiant į pažeidžiamų kreditorių, kaip antai smulkieji tiekėjai, apsaugą.

5. Balsavimo teises ir grupių sudarymą teisminė arba administracinė institucija išnagrinėja tuomet, kai pateikiamas prašymas patvirtinti restruktūrizavimo planą.

Valstybės narės gali reikalauti, kad teisminė arba administracinė institucija balsavimo teises ir grupių sudarymą išnagrinėtų ir patvirtintų ankstesniame etape nei nurodytasis pirmoje dalyje.

6. Restruktūrizavimo planą paveiktos šalys priima, jei jų reikalavimų arba interesų suma vertine išraiška kiekvienoje grupėje sudaro daugumą. Be to, valstybės narės gali reikalauti, kad susidarytų kiekvienos grupės paveiktų šalių skaičiaus dauguma.

Valstybės narės nustato daugumos, reikalingos restruktūrizavimo planui priimti, dydžius. Ta dauguma turi būti ne didesnė nei 75 % reikalavimų arba interesų sumos vertine išraiška kiekvienoje grupėje arba, kai taikytina, kiekvienos grupės paveiktų šalių skaičiaus.

7. Nepaisant 2–6 dalių, valstybės narės gali nustatyti, kad vietoj oficialaus balsavimo dėl restruktūrizavimo plano priėmimo gali būti taikomas skolininko pasiūlytas susitarimas su reikalaujama dauguma.

10 straipsnis

Restruktūrizavimo planų patvirtinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad bent jau toliau išvardyti restruktūrizavimo planai šalims būtų privalomi su sąlyga, kad juos patvirtino teisminė arba administracinė institucija:

- a) restruktūrizavimo planai, turintys poveikį jiems prieštaraujančių paveiktų šalių reikalavimams arba interesams;
- b) restruktūrizavimo planai, kuriuose numatytos naujo finansavimo priemonės;
- c) restruktūrizavimo planai, susiję su daugiau kaip 25 % darbo vietų praradimu, jei toks praradimas leidžiamas pagal nacionalinę teisę.

2. Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo plano patvirtinimo teisminėje arba administracinėje institucijoje sąlygos būtų aiškiai apibrėžtos ir apimtų bent šiuos reikalavimus:

- a) restruktūrizavimo planas yra priimtas laikantis 9 straipsnio;
- b) tai pačiai grupei priskirtiems kreditoriams, turintiems pakankamai bendro intereso, taikomos vienodos sąlygos, proporcingai jų reikalavimams;
- c) apie restruktūrizavimo planą laikantis nacionalinės teisės pranešta visoms paveiktoms šalims;
- d) kai esama prieštaraujančių kreditorių, restruktūrizavimo planas tenkina kreditorių interesų kriterijų;
- e) kai taikytina, visos naujo finansavimo priemonės yra būtinos restruktūrizavimo planui įgyvendinti ir nepagrįstai nepažeidžia kreditorių interesų.

Nagrinėti, ar laikomasi pirmos pastraipos d punkto, teisminė arba administracinė institucija turėtų tik jei restruktūrizavimo planas tuo pagrindu yra užginčijamas.

3. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės arba administracinės institucijos galėtų atsisakyti patvirtinti restruktūrizavimo planą tais atvejais, kai nėra pagrįstai tikimasi, kad tas planas leis išvengti skolininko nemokumo arba užtikrinti įmonės gyvybingumą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai restruktūrizavimo planas tampa privalomas tik jį patvirtinus teisminėje arba administracinėje institucijoje, sprendimas būtų priimamas veiksmingai, kad bylos nagrinėjimas vyktų sparčiai.

11 straipsnis

Prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo planą, kurio nepatvirtino paveiktos šalys, kaip numatyta 9 straipsnio 6 dalyje, kiekvienoje balsuojančioje grupėje, skolininko siūlymu arba skolininkui pritarus galėtų patvirtinti teisminė arba administracinė institucija ir kad tas planas taptų privalomas prieštaraujančioms balsuojančioms grupėms, jei restruktūrizavimo planas atitinka bent šias sąlygas:

- a) jis atitinka 10 straipsnio 2 ir 3 dalis;
- b) jį patvirtino:
 - i) paveiktų šalių balsuojančių grupių dauguma su sąlyga, kad bent viena tų grupių yra užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių grupė arba turi pirmumą paprastųjų užtikrinimo priemonės neturinčių kreditorių grupės atžvilgiu, arba, jei ši sąlyga nėra tenkinama;
 - ii) bent viena balsuojanti paveiktų arba, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, žalą patiriančių šalių grupė, kuri nėra akcininkų grupė, arba bet kokia kita grupė, kuri, įvertinus skolininko kaip veikiančio verslo vertę, negautų jokio mokėjimo arba neišlaikytų jokio intereso, arba, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, kurios atžvilgiu galėtų būti pagrįstai manoma, kad ji negautų jokio mokėjimo arba neišlaikytų jokio intereso, jei pagal nacionalinę teisę būtų taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas;
- c) juo užtikrinama, kad prieštaraujančios balsuojančios paveiktų kreditorių grupės būtų traktuojamos bent jau taip pat palankiai kaip ir bet kuri kita tos pačios eilės grupė ir palankiau nei bet kuri paskesnės eilės grupė, ir
- d) nė viena paveiktų šalių grupė pagal restruktūrizavimo planą negali gauti ar išsaugoti sumos, kuri viršytų visą jos reikalavimų ar interesų sumą vertine išraiška.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali reikalavimą gauti skolininko pritarimą taikyti tik tais atvejais, kai skolininkai yra MVĮ.

Valstybės narės gali padidinti paveiktų arba, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, žalą patiriančių šalių grupių mažiausią skaičių, kurio reikia, kad planas būtų patvirtintas, kaip nustatyta pirmos pastraipos b punkto ii papunktyje.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies c punkto, valstybės narės gali nustatyti, kad prieštaraujančios paveiktų kreditorių grupės reikalavimai būtų visiškai patenkinami tomis pačiomis arba lygiavertėmis priemonėmis, kai pagal restruktūrizavimo planą paskesnės eilės grupė turi teisę į bet koki mokėjimą arba teisę išlaikyti bet koki interesą.

Valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti nuo pirmos pastraipos nukrypstančias nuostatas tais atvejais, kai jos yra būtinos tam, kad pasiektų restruktūrizavimo plano tikslus ir kai restruktūrizavimo planas nepagrįstai nepažeidžia jokių paveiktų šalių teisių ar interesų.

12 straipsnis

Dalininkai

1. Tais atvejais, kai valstybės narės nustato, kad dalininkams 9–11 straipsniai netaikomi, jos kitomis priemonėmis užtikrina, kad tiems dalininkams būtų neleidžiama nepagrįstai užkirsti kelią ar sudaryti kliūtis restruktūrizavimo plano priėmimui ir patvirtinimui.
2. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad dalininkams būtų neleidžiama nepagrįstai užkirsti kelią ar sudaryti kliūtis restruktūrizavimo plano įgyvendinimui.
3. Valstybės narės gali patikslinti tai, kas taikant šį straipsnį reiškia nepagrįstą ribojimą ar kliūčių sudarymą, kad būtų atsižvelgta, *inter alia*, į tai, ar skolininkas yra MVĮ ar didelė įmonė, ar siūlomos restruktūrizavimo priemonės daro poveikį dalininkų teisėms, į dalininko tipą, ar skolininkas yra juridinis ar fizinis asmuo ar partneriai bendrovėje turi ribotą ar neribotą atsakomybę.

13 straipsnis

Darbuotojai

1. Valstybės narės užtikrina kad prevencinio restruktūrizavimo sistema nedarytų poveikio individualioms ir kolektyvinėms darbuotojų teisėms pagal Sąjungos ir nacionalinę darbo teisę, kaip antai:
 - a) teisei į kolektyvines derybas ir kolektyvinius darbuotojų interesų gynimo veiksmus; ir
 - b) teisei į informaciją ir konsultacijas pagal Direktyvą 2002/14/EB ir Direktyvą 2009/38/EB, visų pirma į:
 - i) darbuotojų atstovų informavimą apie dabartinę ir galimą įmonės arba įstaigos veiklos raidą ir ekonominę padėtį, taip sudarant jiems galimybę išsakyti skolininkui susirūpinimą keliančius klausimus dėl verslo padėties ir dėl poreikio svarstyti galimybes taikyti restruktūrizavimo mechanizmus;
 - ii) darbuotojų atstovų informavimą apie bet kokią prevencinio restruktūrizavimo procedūrą, kuri galėtų daryti poveikį darbo sąlygoms, pavyzdžiui, darbuotojų galimybei atgauti savo darbo užmokestį ir bet kokias būsimas išmokas, įskaitant profesines pensijas;
 - iii) darbuotojų atstovų informavimą ir konsultavimąsi su jais dėl restruktūrizavimo planų prieš tuos planus pateikiant priėmimui pagal 9 straipsnį arba teisminės ar administracinės institucijos patvirtinimui pagal 10 straipsnį;
 - c) teisėms, užtikrinamoms direktyvomis 98/59/EB, 2001/23/EB ir 2008/94/EB.
2. Jeigu restruktūrizavimo planas apima priemones, dėl kurių keičiasi darbo organizavimas arba sutartiniai santykiai su darbuotojais, tos priemonės turi būti patvirtintos tų darbuotojų, jeigu toks patvirtinimas tokiais atvejais numatytas pagal nacionalinę teisę arba kolektyvines sutartis.

14 straipsnis

Teisminės arba administracinės institucijos atliekamas vertinimas

1. Teisminė arba administracinė institucija sprendimą dėl skolininko verslo vertinimo priima tik tais atvejais, kai prieštaraujanti paveikta šalis restruktūrizavimo planą užginčija tvirtindama, kad:
 - a) netenkinamas kreditorių interesų kriterijus pagal 2 straipsnio 1 dalies 6 punktą arba
 - b) pažeidžiamos 11 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje numatytos sąlygos prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmui taikyti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimo dėl vertinimo priėmimo pagal 1 dalį tikslais teisminės arba administracinės institucijos galėtų paskirti arba išklausti tinkamos kvalifikacijos specialistus.
3. 1 dalies tikslais valstybės narės užtikrina, kad prieštaraujanti paveikta šalis galėtų teisminei arba administracinei institucijai, kurios prašoma patvirtinti restruktūrizavimo planą, pareikšti prieštaravimą.

Valstybės narės gali nustatyti, kad toks prieštaravimas gali būti pareiškiamas pateikiant skundą dėl sprendimo dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo.

15 straipsnis

Restruktūrizavimo planų poveikis

1. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės arba administracinės institucijos patvirtinti restruktūrizavimo planai būtų privalomi visoms paveiktoms šalims, įvardintoms ar apibūdintoms, kaip nurodyta 8 straipsnio 1 dalies c punkte.
2. Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo planas nedarytų poveikio kreditoriams, kurie pagal nacionalinę teisę nedalyvauja jį priimant.

16 straipsnis

Skundai

1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kokie nacionalinėje teisėje numatyti skundai dėl teisminės institucijos priimto sprendimo patvirtinti arba atmesti restruktūrizavimo planą būtų pateikiami aukštesnės instancijos teisminei institucijai.

Valstybės narės užtikrina, kad skundai dėl administracinės institucijos priimto sprendimo patvirtinti arba atmesti restruktūrizavimo planą būtų pateikiami teisminei institucijai.

2. Skundai išnagrinėjami veiksmingai, kad procedūros vyktų sparčiai.
3. Skundas dėl sprendimo, kuriuo restruktūrizavimo planas patvirtintas, turi neturėti stabdomojo poveikio to plano vykdymui.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali nustatyti, kad teisminės institucijos, kai būtina ir tikslinga, gali sustabdyti restruktūrizavimo plano arba jo dalių vykdymą siekiant apsaugoti kurios nors šalies interesus.

4. Valstybės narės užtikrina, kad patenkinus skundą pagal 3 dalį, teisminė institucija galėtų:
 - a) restruktūrizavimo planą anuliuoti arba
 - b) restruktūrizavimo planą patvirtinti su pakeitimais, jeigu tai numatyta pagal nacionalinę teisę, arba jį patvirtinti nepakeistą.

Valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai planas patvirtinamas pagal pirmos pastraipos b punktą, bet kuriai šaliai, kuri patyrė piniginių nuostolių ir kurios skundas buvo patenkintas, būtų skirta kompensacija.

4 SKYRIUS

Naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių bei kitų su restruktūrizavimu susijusių sandorių apsauga

17 straipsnis

Naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių apsauga

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų užtikrinama derama naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių apsauga. Mažų mažiausiai, bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju:
 - a) naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonės negali būti paskelbiamos niekinėmis, nugincijamomis ar nevykdytinomis ir

- b) tokį finansavimą teikiantiems subjektams negali būti taikomos civilinės, administracinės ar baudžiamosios sankcijos, motyvuojant tuo, kad toks finansavimas kenktų visiems kreditoriams, nebent yra kitų papildomų nacionalinėje teisėje nustatytų pagrindų.
2. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis naujo finansavimo priemonės taikoma tik tais atvejais, jei restruktūrizavimo planas yra patvirtintas teisminės arba administracinės institucijos, ir kad tarpinio finansavimo priemonės ji taikoma tik jeigu pastarosios taikoma *ex ante* kontrolė.
3. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis netaikoma tarpinio finansavimo priemonėms, suteiktoms po to, kai skolininkas tapo nepajėgus sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui.
4. Valstybės narės gali nustatyti, kad naujo arba tarpinio finansavimo priemonių teikėjams būtų suteikta teisė vykdamas vėlesnes nemokumo procedūras gauti mokėjimą pirmiau nei kiti kreditoriai, kurių reikalavimai priešingu atveju turėtų pirmumą arba būtų lygiaverčiai.

18 straipsnis

Kitų su restruktūrizavimu susijusių sandorių apsauga

1. Nedarant poveikio 17 straipsniui, valstybės narės užtikrina, kad bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju sandoriai, kurie yra pagrįsti ir nedelsiant reikalingi deryboms dėl restruktūrizavimo plano, nebūtų paskelbiami niekiniais, nuginkčijamais ar nevykdytiniais, motyvuojant tuo, kad tokie sandoriai kenktų visiems kreditoriams, nebent yra kitų papildomų nacionalinėje teisėje nustatytų pagrindų.
2. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis taikoma tik tais atvejais, kai planą patvirtino teisminė arba administracinė institucija arba kai tokiems sandoriams buvo taikoma *ex ante* kontrolė.
3. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis netaikoma sandoriams, vykdomiems po to, kai skolininkas tapo nepajėgus sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui.
4. 1 dalyje nurodyti sandoriai apima bent jau:
- a) mokesčių ir išlaidų, susijusių su derybomis dėl restruktūrizavimo plano, jo priėmimu arba patvirtinimu, mokėjimą;
 - b) mokesčių ir išlaidų, skirtų profesionalioms konsultacijoms, kurios yra glaudžiai susijusios su restruktūrizavimu, mokėjimą;
 - c) darbuotojų darbo užmokesčio už jau atliktą darbą išmokėjimą, nedarant poveikio kitoms Sąjungos arba nacionalinėje teisėje numatytoms apsaugos priemonėms;
 - d) kitus nei a ir c punktuose nurodytieji atsiskaitymus ir išmokėjimus, atliekamus vykdamas įprastinę veiklą.
5. Nedarant poveikio 17 straipsniui, valstybės narės užtikrina, kad bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju sandoriai, kurie yra pagrįsti ir nedelsiant reikalingi restruktūrizavimo plano įgyvendinimui ir kurie yra vykdomi laikantis teisminės arba administracinės institucijos patvirtinto restruktūrizavimo plano, nebūtų paskelbiami niekiniais, nuginkčijamais ar nevykdytiniais, motyvuojant tuo, kad tokie sandoriai kenktų visiems kreditoriams, nebent yra kitų papildomų nacionalinėje teisėje nustatytų pagrindų.

5 SKYRIUS

Direktorių pareigos

19 straipsnis

Direktorių pareigos iškilus nemokumo tikimybei

Valstybės narės užtikrina, kad iškilus nemokumo tikimybei direktoriai deramą dėmesį skirtų bent jau šiems aspektams:

- a) kreditorių, dalininkų ir kitų suinteresuotųjų subjektų interesams;
- b) poreikiui imtis veiksmų, kad būtų išvengta nemokumo, ir
- c) poreikiui vengti tyčia arba dėl didelio neatsargumo sukelti pavojų įmonės gyvybingumui.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

SKOLŲ PANAIKINIMAS IR DRAUDIMAS VERSTIS VEIKLA

20 straipsnis

Galimybė pasinaudoti skolų panaikinimo priemone

1. Valstybės narės užtikrina, kad nemokūs verslininkai galėtų pasinaudoti bent viena procedūra, pagal kurią būtų visiškai panaikintos jų skolos pagal šią direktyvą.

Valstybės narės gali reikalauti, kad prekyba, verslas, amatas ar profesinė veikla, su kuriais yra susijusios nemokaus verslininko skolos, būtų nutraukti.

2. Valstybės narės, kuriose visiškai skolų panaikinimas galimas tik verslininkui grąžinus dalį skolos, užtikrina, kad ši grąžinimo prievolė atitiktų konkretaus verslininko padėtį ir visų pirma būtų proporcinga jo pajamoms ir turtui, kuriuos galima paimti, arba disponuojamosioms pajamoms ir turtui skolų panaikinimo laikotarpiu, ir ja būtų atsižvelgta į pagrįstus kreditorių interesus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad verslininkai, kurių skolos buvo panaikintos, galėtų naudotis esamomis nacionalinėmis sistemomis, pagal kurias verslininkams numatyta teikti paramą jų verslui, įskaitant prieigą prie reikšmingos ir naujausios informacijos apie šias sistemas.

21 straipsnis

Skolų panaikinimo laikotarpis

1. Valstybės narės užtikrina, kad laikotarpis, po kurio nemokių verslininkų skolos gali būti visiškai panaikintos, būtų ne ilgesnis nei treji metai skaičiuojant ne vėliau kaip nuo vienos iš šių datų:

- a) jeigu taikoma procedūra, kuri apima skolų grąžinimo planą – nuo teisminės arba administracinės institucijos sprendimo, kuriuo patvirtinamas tas planas, arba plano įgyvendinimo pradžios dienos arba
- b) bet kokios kitos procedūros atveju – nuo teisminės arba administracinės institucijos sprendimo pradėti procedūrą arba nuo verslininko nemokumo turto nustatymo.

2. Valstybės narės užtikrina, kad nemokūs verslininkai, kurie įvykdė savo prievoles, kai tokios prievolės nustatytos pagal nacionalinę teisę, atleidžiami nuo skolų pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui, nereikalaujant kreiptis į teisminę arba administracinę instituciją su prašymu pradėti procedūrą, kuria būtų papildomos 1 dalyje nurodytos procedūros.

Nedarant poveikio pirmai pastraipai, valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti nuostatas, kuriomis teisminėms arba administracinėms institucijoms leidžiama tikrinti, ar verslininkai įvykdė prievoles, būtinas pasinaudoti skolų panaikinimo galimybe.

3. Valstybės narės gali numatyti, kad visiškai skolų panaikinimas netrukdo tęsti nemokumo procedūros, per kurią realizuojamas ir padalijamas verslininko turtas, kuris sudarė to nemokaus verslininko turto dalį skolų panaikinimo laikotarpio pasibaigimo dieną.

22 straipsnis

Draudimo verstis veikla laikotarpis

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai nemokaus verslininko skolos pagal šią direktyvą panaikinamos, bet koks jam taikomas draudimas pradėti ar toliau verstis prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla, grindžiamas vien tik verslininko nemokumu, baigtų galioti ne vėliau kaip pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimas verstis veikla nustotų galioti, nereikalaujant kreiptis į teisminę arba administracinę instituciją su prašymu pradėti procedūrą, kuria būtų papildomos 21 straipsnio 1 dalyje nurodytos procedūros.

23 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Nukrypdomos nuo 20–22 straipsnių, valstybės narės gali toliau taikyti arba priimti nuostatas, kuriomis atsisakoma suteikti galimybę pasinaudoti skolų panaikinimo procedūra ar ji apribojama, atšaukiama tokiu skolų panaikinimu suteikiama nauda arba kuriomis numatomi ilgesni visiško skolų panaikinimo laikotarpiai arba ilgesni draudimo verstis veikla laikotarpiu tais atvejais, kai nemokus verslininkas įsiskolindamas, nemokumo procedūros metu arba grąžindamas skolą, vertinant pagal nacionalinę teisę, veikė kreditorių arba kitų suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu nesąžiningai arba piktnaudžiaudamas, nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms dėl įrodinėjimo pareigos.
2. Nukrypdomos nuo 20–22 straipsnių, valstybės narės gali toliau taikyti arba priimti nuostatas, kuriomis atsisakoma suteikti galimybę pasinaudoti skolų panaikinimo procedūra ar ji apribojama, atšaukiama skolų panaikinimu suteikiama nauda arba kuriomis numatomi ilgesni visiško skolų panaikinimo laikotarpiai arba ilgesni draudimo verstis veikla laikotarpiu tam tikromis aiškiai apibrėžtomis aplinkybėmis ir kai tokios nukrypti leidžiančios nuostatos yra tinkamai pagrįstos, pavyzdžiui, kai:
 - a) nemokus verslininkas iš esmės nesilaikė prievolių pagal skolų grąžinimo planą arba bet kurios kitos teisinės prievolės, kuria siekiama apsaugoti kreditorių interesus, įskaitant prievolę užtikrinti didžiausią įmanomą skolų susigrąžinimą kreditoriams;
 - b) nemokus verslininkas nevykdo informavimo arba bendradarbiavimo pareigų pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę;
 - c) prašymai dėl skolų panaikinimo procedūros teikiami piktnaudžiaujant;
 - d) paskesnis prašymas dėl skolų panaikinimo pateikiamas per tam tikrą laikotarpį nuo to laiko, kai nemokiam verslininkui buvo suteikta galimybė pasinaudoti visišku skolų panaikinimu, arba jo prašymas visiškai panaikinti skolas buvo atmetas dėl šiurkštaus informavimo arba bendradarbiavimo pareigų pažeidimo;
 - e) nepadengiamos skolų panaikinimo procedūros išlaidos; arba
 - f) nukrypti leidžianti nuostata yra būtina siekiant užtikrinti skolininko teisių ir kreditoriaus ar kelių kreditorių teisių pusiausvyrą.
3. Nukrypdomos nuo 21 straipsnio, valstybės narės gali numatyti ilgesnius skolų panaikinimo laikotarpius tais atvejais, kai:
 - a) teisminė arba administracinė institucija patvirtina arba nurodo taikyti apsaugos priemonės, kad būtų išsaugotas nemokaus verslininko ir, kai taikytina, jo šeimos narių pagrindinis gyvenamasis būstas arba svarbus turtas, reikalingas verslininko prekybos veiklai, verslui, amatui ar profesinei veiklai tęsti, arba
 - b) nemokių verslininkų ir, kai taikoma, šeimos pagrindinis gyvenamasis būstas nėra parduodamas.
4. Valstybės narės gali nustatyti, kad tam tikrų kategorijų skolos negali būti panaikintos, arba gali apriboti galimybę pasinaudoti skolų panaikinimo procedūra, arba nustatyti ilgesnį skolos panaikinimo laikotarpį, jei toks netaikymas, apribojimai arba ilgesni laikotarpiai yra tinkamai pagrįsti, kaip, pavyzdžiui, šiais atvejais:
 - a) užtikrintų skolų;
 - b) skolų, susidarančių dėl baudžiamųjų sankcijų, arba su jomis susijusių skolų;
 - c) skolų, susidarančių dėl deliktinės atsakomybės;
 - d) skolų dėl iš šeimos santykių, giminystės, santuokos arba svainystės kylančių išlaikymo prievolių;
 - e) skolų, susidariusių po to, kai buvo pateiktas prašymas dėl skolų panaikinimo procedūros, arba po to, kai tokia procedūra buvo pradėta, ir
 - f) skolų, kylančių iš prievolės sumokėti skolų panaikinimo procedūros išlaidas.
5. Nukrypdomos nuo 22 straipsnio, valstybės narės gali numatyti ilgesnius arba neterminuotus veiklos draudimo laikotarpius tais atvejais, kai nemokus verslininkas verčiasi profesine veikla:
 - a) kuriai taikomos specialios etikos normos arba specialios taisyklės dėl reputacijos ar kompetencijos, o verslininkas tas normas ar taisykles pažeidė, arba
 - b) kuria užsiimant valdomas kitų asmenų turtas.

Pirma pastraipa taip pat taikoma tais atvejais, kai nemokus verslininkas prašo verstitis tos pastraipos a arba b punkte nurodyta profesine veikla.

6. Šia direktyva nedaromas poveikis nacionalinėms taisyklėms dėl kitų nei 22 straipsnyje nurodytieji draudimų verstitis veikla, nustatytų teisminės arba administracinės institucijos nurodymu.

24 straipsnis

Procedūrų dėl profesinių ir asmeninių skolų konsolidavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai nemokūs verslininkai turi profesinių skolų, susikaupusių jiems besiverčiant prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla, ir su šia veikla nesusijusiose srityse susikaupusių asmeninių skolų, kurių negalima pagrįstai atskirti, tokios skolos, jei jos gali būti panaikintos, siekiant visiško skolų panaikinimo, turi būti sujungiamos į vieną procedūrą.

2. Valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai profesines skolas ir asmenines skolas galima atskirti, dėl tų skolų, siekiant visiško skolų panaikinimo, sprendžiama atskirose, tačiau koordinuojamose procedūrose arba jos turi būti sujungiamos į tą pačią procedūrą.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

PRIEMONĖS RESTRUKTŪRIZAVIMO, NEMOKUMO IR SKOLŲ PANAIKINIMO PROCEDŪRŲ VEIKSMINGUMUI DIDINTI

25 straipsnis

Teisminės ir administracinės institucijos

Nedarant poveikio teismų nepriklausomumui ir jokiems teisminių institucijų sistemos organizavimo skirtumams Sąjungoje, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) teisminių ir administracinių institucijų darbuotojai, užsiimantys restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūromis, būtų tinkamai parengti ir turėtų savo pareigoms vykdyti būtiną kompetenciją ir
- b) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūros būtų vykdomos veiksmingai, siekiant užtikrinti sparčias procedūras.

26 straipsnis

Restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų specialistai

1. Valstybės narės užtikrina, kad:
 - a) specialistai, kuriuos teisminė arba administracinė institucija paskiria dirbti restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose (toliau – specialistai), būtų tinkamai parengti ir turėtų savo pareigoms vykdyti būtiną kompetenciją;
 - b) specialistų tinkamumo kriterijai ir jų skyrimo, atleidimo ir atsistatydinimo procesas būtų aiškūs, skaidrūs ir sąžiningi;
 - c) skiriant specialistą konkrečiu atveju, įskaitant atvejus su tarpvalstybiniais elementais, būtų deramai atsižvelgiama į specialisto patirtį ir kompetenciją, ir į konkrečius atvejo ypatumus, ir
 - d) siekiant išvengti bet kokio interesų konflikto, skolininkai ir kreditoriai turėtų galimybę arba prieštarauti specialisto atrinkimui ar skyrimui, arba prašyti jį pakeisti.
2. Komisija sudaro palankesnes sąlygas valstybėms narėms keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, siekiant gerinti mokymų kokybę visoje Sąjungoje, be kita ko, vykdam patirties bei gebėjimų stiprinimo priemonių mainus.

27 straipsnis

Specialistų priežiūra ir darbo užmokestis

1. Valstybės narės nustato reikalingus priežiūros ir reguliavimo mechanizmus, kad būtų užtikrinta veiksminga specialistų darbo priežiūra, siekiant užtikrinti, kad jų paslaugos būtų teikiamos veiksmingai ir kompetentingai, o susijusių šalių atžvilgiu – nešališkai ir nepriklausomai. Tie mechanizmai taip pat turi apimti netinkamai savo pareigas atliekančių specialistų atskaitomybei užtikrinti skirtas priemones.
2. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie specialistų priežiūrą vykdančias institucijas arba įstaigas būtų viešai prieinama.
3. Valstybės narės gali skatinti specialistų elgesio kodeksų rengimą ir jų laikymąsi.
4. Valstybės narės užtikrina, kad specialistų darbo užmokestį reglamentuotų taisyklės, kurios atitiktų veiksmingo procedūrų atlikimo tikslą.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos atitinkamos procedūros, skirtos ginčams dėl darbo užmokesčio spręsti.

28 straipsnis

Elektroninių ryšio priemonių naudojimas

Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose dalyvaujančios procedūros šalys, specialistas ir teisminė ar administracinė institucija galėtų, be kita ko, ir tarpvalstybiniais atvejais, elektroninio ryšio būdu atlikti bent tokius veiksmus:

- a) pareikšti reikalavimus;
- b) pateikti restruktūrizavimo ar skolų grąžinimo planus;
- c) siųsti pranešimus kreditoriams;
- d) pareikšti prieštaravimus ir pateikti skundus.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

RESTRUKTŪRIZAVIMO, NEMOKUMO IR SKOLŲ PANAIKINIMO PROCEDŪRŲ STEBĖSENA

29 straipsnis

Duomenų rinkimas

1. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu kasmet renka ir agreguoja duomenis apie restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūras, suskirstytus pagal kiekvieną procedūros tipą ir apimančius bent jau tokius elementus:
 - a) procedūrų, dėl kurių buvo kreiptasi ar kurios buvo pradėtos, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, ir procedūrų, kurios yra vykdomos ar buvo užbaigtos, skaičių;
 - b) vidutinę procedūrų trukmę nuo prašymo pateikimo arba procedūrų pradėjimo, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, iki jų užbaigimo;
 - c) kitų, nei reikalaujamų pagal d punktą, procedūrų, suskirstytų pagal rezultatų tipus, skaičių;
 - d) prašymų pradėti restruktūrizavimo procedūras, kurie buvo paskelbti nepriimtinais, buvo atmesti arba buvo atsiimti procedūrų dar nepradėjus, skaičių.
2. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu metiniu pagrindu renka ir agreguoja duomenis apie skolininkų, kuriems buvo taikomos restruktūrizavimo arba nemokumo procedūros ir kurie trejų metų laikotarpiu, einančiu prieš prašymo pateikimą ar tokių procedūrų pradėjimą, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, turėjo restruktūrizavimo planą, patvirtintą pagal ankstesnę restruktūrizavimo procedūrą, kuria įgyvendinama II antraštinė dalis, skaičių.

3. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu gali metiniu pagrindu rinkti ir agreguoti duomenis apie:
 - a) kiekvieno tipo procedūros vidutines išlaidas;
 - b) vidutinį reikalavimų tenkinimo lygį atskirai užtikrinimo priemonę turinčių ir jos neturinčių kreditorių ir, kai taikytina, kitų tipų kreditorių atveju;
 - c) verslininkų, kurie pradėjo naują verslą po to, kai jiems buvo taikyta 1 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta procedūra, skaičių;
 - d) dėl restruktūrizavimo ir nemokumo procedūrų prarastų darbo vietų skaičių.
4. Valstybės narės 1 dalies a–c punktuose nurodytus duomenis ir, kai taikytina ir jų yra, 3 dalyje nurodytus duomenis suskirsto pagal:
 - a) skolininkų, kurie nėra fiziniai asmenys, dydį;
 - b) tai, ar skolininkai, kuriems taikomos restruktūrizavimo ar nemokumo procedūros, yra fiziniai ar juridiniai asmenys; ir
 - c) tai, ar skolų panaikinimo procedūros yra susijusios tik su verslininkais ar su visais fiziniiais asmenimis.
5. Valstybės narės 1–4 dalyse nurodytus duomenis gali rinkti ir agreguoti pasinaudodamos imčių metodu, kuris užtikrintų, kad imtys būtų reprezentatyvios dydžio ir įvairovės atžvilgiu.
6. Valstybės narės renka ir agreguoja 1, 2, 4 dalyse ir, kai taikytina, 3 dalyje nurodytus duomenis už visus kalendorinius metus iki kiekvienų metų gruodžio 31 d., pradėdamos nuo pirmų visų kalendorinių metų, einančių po įgyvendinančių aktų, numatytų 7 dalyje, taikymo dienos. Tie duomenys kasmet ne vėliau kaip kalendorinių metų, einančių po metų, kurių duomenys surinkti, gruodžio 31 d. pateikiami Komisijai naudojantis standartine duomenų pateikimo forma.
7. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šio straipsnio 6 dalyje nurodytą duomenų pateikimo formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 30 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
8. Komisija pagal 6 dalį pateiktus duomenis prieinamu ir vartotojui patogiu būdu skelbia savo svetainėje.

30 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis

Santykis su kitais teisės aktais ir tarptautiniais dokumentais

1. Nepaisant šios direktyvos, taikomi šie aktai:
 - a) Direktyva 98/26/EB;
 - b) Direktyva 2002/47/EB ir
 - c) Reglamentas (ES) Nr. 648/2012.

2. Šia direktyva nedaromas poveikis apsaugos reikalavimams dėl lėšų, nustatytiems mokėjimo įstaigoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 ⁽²⁴⁾ ir elektroninių pinigų įstaigoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB ⁽²⁵⁾.

3. Šia direktyva nedaromas poveikis 2001 m. lapkričio 16 d. Keiptaune pasirašytų Konvencijos dėl tarptautinių interesų, susijusių su mobiliąja įranga, ir jos Protokolo dėl su orlaivių įranga susijusių klausimų, kurių šalimis yra kai kurios valstybės narės šios direktyvos priėmimo metu, taikymui.

32 straipsnis

Direktyvos (ES) 2017/1132 pakeitimas

Direktyvos (ES) 2017/1132 84 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Valstybės narės nukrypsta nuo 58 straipsnio 1 dalies, 68 straipsnio, 72 straipsnio, 73 straipsnio, 74 straipsnio, 79 straipsnio 1 dalies b punkto, 80 straipsnio 1 dalies ir 81 straipsnio tiek ir tokį laikotarpį, kiek tai yra būtina, kad būtų sukurta prevencinio restruktūrizavimo sistema, numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1023 ^(*).

Pirma pastraipa nedaromas poveikis akcininkų lygių teisių principui.

^(*) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva) (OL L 172, 2019 6 26, p. 18).“

33 straipsnis

Nuostata dėl peržiūros

Ne vėliau kaip 2026 m. liepos 17 d., o vėliau – kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos taikymo ir poveikio ataskaitą, kurioje, be kita ko, būtų aptartas grupių sudarymo ir balsavimo taisyklių taikymas pažeidžiamų kreditorių, kaip antai darbuotojai, atžvilgiu. Remdamasi tuo įvertinimu, Komisija, jei tikslinga, pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl papildomų priemonių, kuriomis būtų konsoliduota ir suderinta restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo teisinė sistema.

34 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2021 m. liepos 17 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, išskyrus nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio a, b ir c punktų, kurios turi būti priimtos ir paskelbtos ne vėliau kaip 2024 m. liepos 17 d., ir nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio d punkto, kurios turi būti priimtos ir paskelbtos ne vėliau kaip 2026 m. liepos 17 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, jos taiko nuo 2021 m. liepos 17 d., išskyrus nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio a, b ir c punktų, kurios taikomos nuo 2024 m. liepos 17 d., ir nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio d punkto, kurios taikomos nuo 2026 m. liepos 17 d.

⁽²⁴⁾ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

⁽²⁵⁾ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7).

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, valstybės narės, kurios susiduria su ypatingais sunkumais įgyvendindamos šią direktyvą, turi galėti pasinaudoti galimybe 1 dalyje numatytą įgyvendinimo laikotarpį pratęsti ne daugiau nei vienais metais. Valstybės narės apie poreikį pasinaudoti šia galimybe pratęsti įgyvendinimo laikotarpį Komisijai praneša ne vėliau kaip 2021 m. sausio 17 d.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

35 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

36 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2019 m. birželio 20 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
A. TAJANI

Tarybos vardu
Pirmininkas
G. CIAMBA
